

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Mesterek és tanítványok az alma materben

A Semmelweis emlékérmét
Sótonyi Péter professzor
egyik legnagyobb
kitüntetésének tartja

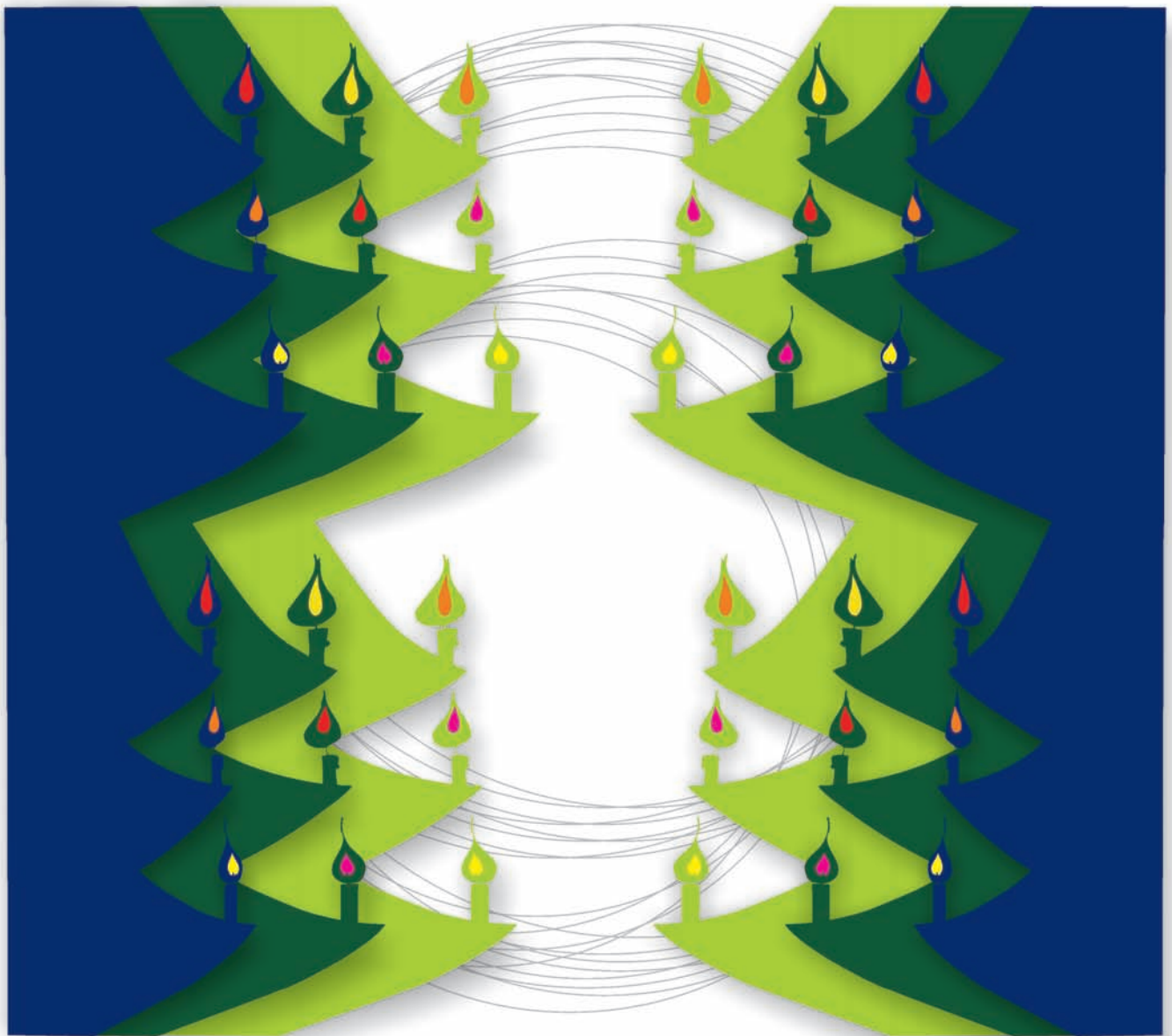

Nemzetközi tudományos
kongresszussá nőtte ki magát
a Semmelweis Symposium

Thaiföldi delegáció
az Ortopédiai Klinikán,
a közép-európai országok
egészségügyi rendszerét
tanulmányozzák

A Szerkesztőbizottság tagjai
és a Semmelweis Kiadó munkatársai
áldott karácsonyi ünnepeket,
sikerekben gazdag boldog új évet
kívánnak lapunk olvasóinak!

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik háromhetente
Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Tulassay Tivadar**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus
(sotpet@igaz.sote.hu)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
(donath@ana.sote.hu)

Felelős szerkesztő:
Tolnai Kata

(tolnaikata@gmail.com),
Telefon: 06-20-825-9747

Szerkesztőség: 1085 Bp., Röck Szilárd u. 13.
Tel./fax: 267-6166 (üzenetregisztrációval)

E-mail: ujstag@bkt.sote.hu

Olvasószerkesztő:
dr. **Szelid Veronika**

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. **Békási Sándor** (HÖK)

(bekasisanya@gmail.com)

dr. **Bubenják Máté** (GYTK)

(bmate@gyok.sote.hu)

Csetneki Júlianna egyetemi főnövér

(csetneki@kkt.sote.hu)

dr. **Gombocz János** (TF)

(gombocz@mail.hupe.hu)

dr. **Hermann Péter** (FOK)

(hermann@pannongsm.hu)

Horváth N. Orsolya (HÖK)

(h.orsolya@hotmail.com)

dr. **Jákó Kinga** (SMIF)

(jako@rekhiv.sote.hu)

dr. **Kardon Tamás** (KHT)

(kardon@puskin.sote.hu)

dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)

(karlking@radi.sote.hu)

dr. **Kormos Andrea** (GFI)

(kormos.andrea@lotus.rekhiv.sote.hu)

Kún Éva (MKI)

(kuneva@rekhiv.sote.hu)

dr. **Langer Róbert** (ÁOK)

(roblanger@hotmail.com)

Márton Emőke (DI)

(marton@phd.sote.hu)

Oláh Dániel (HÖK)

(olah.daniel@iocs.hu)

dr. **Polgár Veronika** (ETK)

(polgarv@se-etk.hu)

dr. **Szabóné Balogh Clarissza**

(claris@freemail.hu)

dr. **Voszka István** (ÁOK)

(voszka@puskin.sote.hu)

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**

www.semmelweiskiado.hu

dr. **Táncos László**

Tördelőszerkesztő: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvétel:

Kovács Veronika

(kovver@net.sote.hu)

Nyomta: Avaloni Kft.

ISSN 1586-6904

Címlapon fent: Sótonyi Péter rector emeritus kapta az 50. Semmelweis emlékérmét és jutalomdíjat. Cikk a 4. oldalon, fotó: **D. Kiss Balázs**

Címlapon közepén: 400 résztvevője volt az idei Semmelweis Symposiumnak, az egyetem immár nemzetközivé vált tudományos kongresszusának. Cikk az 5. oldalon

Címlapon lent: 24 tagú magas rangú thaiföldi delegáció járt az egyetem Ortopédiai Klinikáján. Cikk a 21. oldalon, fotó: **Tolnai Kata**

Otthona a Városmajor

6-7. oldal

Szabó Zoltán nyolcvanadik születésnapját ünnepelte október 22-én szűkebb munkahelye és az egész egyetem. Ebben a lapszámunkban személyes hangvételű cikket közlünk a hazai szívsebészeti második generációjához tartozó professzorral.

Boldog búvárkodás a láthatatlan természetben

8. oldal

Életének hat évtizedét ugyanabban az épületben töltötte. Tanítványai részben már nyugdíjasok: **Röhlich Pál**, a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet professor emeritusa novemberben lett nyolcvanéves.

Születésnap i köszöntő meglepetésekkel

9. oldal

Különleges napja volt **Salacz György** szemészprofesszornak november 6-án. Mint utóbb elmondta: az egyik ámulatból a másikba esett a hetvenedik születésnapja alkalmából rendezett tudományos ülésen, ahol munkatársai meglepetések sorozatával kedveskedtek neki.

Nanocentrum avatás

10. oldal

Tulassay Tivadar rektor, **Bagaméry István**, a Mediso Kft. ügyvezető igazgatója és **Kellermayer Miklós**, a centrum igazgatója november 14-én az EOK-ban ünnepélyesen felavatta a Semmelweis Nanobiotechnológiai és In Vivo Képpalkotó Centrumot. Az eseményt tudományos előadások és a Centrum műszereinek bemutatása követte.

Az Alma Mater összeköt

11. oldal

Már második alkalommal találkoztak a Semmelweis Magyar Alumni Konferencia és Öregdiák Találkozókeretében az egyetem volt diákjai. A november 28-i EOK-ban tartott egész napos rendezvényen tudományos előadások is elhangzottak, este pedig a kötetlen együttléte volt a főszerep.

Nőgyógyászati műtétek laparoszkooppal

13. oldal

A legtöbb nőgyógyászati laparoszkoپیát az országban a II. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán végezték tavaly. Nemcsak mennyiségi növekedés, hanem minőségi váltás is történt náluk e területen az elmúlt időszakban – mondta **Pajor Attila** klinikaigazgató.

Jubiláns gyógyszereszek

14-15. oldal

Ünnepi kari tanácsülésen adták át az 50, 60, 65, 70 és 75 éve végzett gyógyszereszek jubileumi díszoklevelét november 21-én a NET Dísztermében.

Sanofi-aventis/ Chinoin díjak

15. oldal

A Magyar Tudományos Akadémián november 30-án adták át az egészségügyi szakma egyik legnagyobb hazai elismerését. Az egyetemről két személyt is díjaztak: **Acsády Györgyöt** és **Kellermayer Miklóst**.

Mindenkinek előnyös

17. oldal

Fennállásának egyéves évfordulójához érkezett az egyetem Gyógyszerkutatói és Gyógyszerbiztonsági Centruma (DDSC), ebből az alkalomból kérdeztük **Mátyus Péter** igazgatót a centrum eddigi tevékenységéről, eredményeiről.

Megújul a bőrklinika

19. oldal

A Norvég Alapok eddigi legnagyobb támogatását kapta meg az egyetem bőrgyógyászati klinikája. A közel 1 milliárd forintos (2,7 millió eurós) támogatást a Mária utcai épület felújítására, bővítésére nyerték. Várhatóan 2011 első harmadában fejeződik be a jövőre induló építkezés.

Az egyik legtöbbet idézett cikk szerzője egyetemünk tanára

24. oldal

A tudományos közlemények világszerte legismertebb rangsora szerint a jelenleg legtöbbet idézett egyik magyar kutató az egyetem tanára: **Nagy M. György**, a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet professzora.

Egyetemi karácsonyi ünnepség

December 15-én, kedden 16 órakor az EOK-ban lesz az egyetem karácsonyi ünnepsége, amelyre mindenkit szeretettel várunk!

Program a karácsonyfa mellett:

- rektori köszöntő;
- domborműavatás: Domonkos Béla szobrászművész Szent-Györgyi Albert domborművét ajándékozta egyetemünknek;
- Medikus Zenekar koncertje és meglepetés.

University Christmas Festivities

The University Christmas Festivities will be held in the Basic Medical Science Centre starting at 4 pm on Tuesday 15 December.

Everyone is welcome to join us!

Programme around the Christmas tree:

- speech by the Rector;
- unveiling of the relief: sculptor Béla Domonkos presents the university with a relief artwork of Albert Szent-Györgyi;
- Medikus Orchestra: concert and surprise.

Tudományos díjazottak

A Semmelweis Alapítvány oly módon kívánta támogatni a fiatal tehetséges kutatókat, hogy a költségvetéséből fennmaradt 16 millió forintot négy fiatal tehetséges kutató között osztotta szét egyenlő arányban. November 19-én a Semmelweis Kutatási Támogatást elnyert kutatók magas színvonalú beszámoló előadásai hangzottak el az EOK-ban.

Kutatási támogatást nyertek

- Dr. **Czirják Gábor** egyetemi adjunktus, Élettani Intézet
 Dr. **Chinopoulos Christos** egyetemi adjunktus (képünkön lent), Orvosi Biokémiai Intézet
 Dr. **Fekete Andrea** klinikai orvos, I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika
 Dr. **Rónai Zsolt** egyetemi adjunktus, Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet

Emlékérmek és jutalomdíjak

December 3-án délután tudományos ülés keretében adták át a **Huzella Tivadar** és a **Jendrassik Ernő** emlékérem és díszoklevelet. A Huzella Tivadar emlékérem és jutalomdíjat dr. **Várnai Péter** egyetemi docens, az Élettani Intézet munkatársa, a Jendrassik Ernő emlékérem és jutalomdíjat dr. **Molnár Béla** tudományos főmunkatárs a II. Sz. Belgyógyászati Klinika munkatársa kapta.

■
 Állnak: Komka Zsolt, Tóth Miklós, Czirják Gábor, ülnek: Fehér Franciska, Fekete Andrea és Rónai Zsolt

Fotó: Tolnai Kata

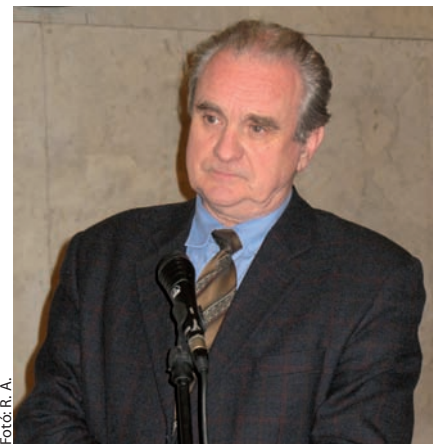

Semmelweis Ignác emlékérem és jutalomdíj

November 26-án dr. **Sótonyi Péter** rector és professor emeritus tartotta az emlékelőadást és vette át az 50. Semmelweis emlékérmét és jutalomdíjat, a legrangosabb egyetemi kitüntetést, dr. **Tóth Miklós** rektorhelyettestől. S mint mondta Sótonyi professzor, számára rendkívüli megtiszteltetés, s élete egyik legnagyobb kitüntetése, hogy **Semmelweis Ignác**ról emlékelőadást tarthatott alma materében. Szakmai pályája az egyetemen indult és ide kötődik – mondta elfogódottan a professzor – akinek laudációjából megtudtuk: a több mint 300 publikációjára 1000-nél több hivatkozás történt eddig, több mint harminc vezető tisztséget töltött be eddigi pályája során, és 30 kitüntetés birtokosa, Akadémiai díj (2000-ben), Magyar Köztársasági Érdemrend Középkereszt (2004-ben), a japán Felkelőnap Rendje, Arany Sugarak a Nyakszalaggal (2005-ben) és Széchényi-díj (2009-ben).

Virágok ujjlenyomata

Előadásának címe: „Virágporszem, mint a szakértői bizonyítás eszköze”. Az elődökről való megemlékezést követően elmondta, hogy a Katyn-i (1940. NKVD) mészárlás elkövetőinek kilétét megállapító nemzetközi vizsgálóbizottság (1943) tagjaként **Orsós Ferenc**, az intézet hajdani igazgatója igazságügyi orvosszakértőként részt vett annak munkájában. A holttest maradványok orrgaratüregében és a ruházatokon talált virágporszemcsék is bizonyítékként használtak a tömeggyilkosság idejének megállapításhoz, utalva **Vajda „Katyn”** című filmjére is.

Fotó: R. A.

■ Sótonyi Péter

A pollenekről az Akadémiai Kiadónál egy több szerzős angol nyelvű könyv jelent meg (2003) mondta a szerző. A pollen, specifikus jellegzetessége folytán, egy növényi „ujjlenyomatnak” felel meg, aminek kidolgozták adattárát. A virágporszemcsék nemcsak a bizonyítás eszközei lehetnek, hanem a rájuk rakódott, ill. a beléjük kerülő, környezetben található szennyező anyagok kimutatásával, a környezet károsodásának mértékére és helyére is következtetni lehet.

A díj átadása alatt és azt követően hosszas taps köszöntötte az egyetem történetében az 50. Semmelweis díjast, Sótonyi Péter professzort, senkinek nem hagyva kétséget afelől, hogy a Szenátus döntése alapján a legmértöbb kézbe került az egyetem legmagasabb elismerése.

tolnai

New trends, innovations and technology in urology – XVIII. Semmelweis Symposium, 2009. november 19-21.

Nemzetközi részvétellel sikeresen zajló tudományos rendezvényre nőtte ki magát történetének 18 éve alatt az egyetem legrangosabb, évente megrendezésre kerülő tudományos konferenciája, melynek szervezési lehetőségét idén az Urológiai Klinika és Uroonkológiai Centrum nyerte el. A rendezvény védnöke **Tulassay Tivadar** rektor, elnöke pedig **Romics Imre**, az Urológiai Klinika és Uroonkológiai Centrum igazgatója volt. Az előkészületeket és a zökkenőmentes lebonyolítást **Nyirády Péter** szervezte. (tk-)

■ **Tóth Miklós** rektorhelyettes, **Romics Imre** és **Nyirády Péter** szervezők és **Lakatos Péter**, az egyik meghívott előadó

Összesen 385-en regisztráltak a rendezvényre, közülük 166-an külföldről (125-en Törökországból, 19-en Spanyolországból, 7-en Németországból, 4-en az Amerikai Egyesült Államokból, 3-3-an a Brit Szigetekről és Ausztriából, és 1-1 fő Görögországból, Írországból, Romániából, Ausztráliából és Brazíliából). A magyar résztvevők száma (219 fő) a 350 Magyarországon dolgozó urológushoz képest különösen kiemelkedő. A meghívott előadók szakterületüknek kiemelkedő, nemzetközi hírnévnek örvendő képviselői, szintén a világ minden égtájáról érkeztek. A tudományos ülés egy időben az urológiai rezidensképzésnek (Szakorvos Felkészítő Továbbképző

■ **Kiránduláson a szervezők és vendégek**

Program) is helyet adott. Az előadók rövid szakmai önéletrajzát az Uroonkológia előző, 2009/4. számában közzölték.

Tudományos program

A rendezvényt a Semmelweis Egyetem tudományos rektorhelyettese, **Tóth Miklós** nyitotta meg. A kongresszus hagyományairól és rangjáról beszélve kiemelte, hogy az előadók hírneve, a hallgatók nagy száma és a színes program méltó folytatását képezik a programsorozatnak. Felhívta a figyelmet arra, hogy a tudományos munka, és eredményeinek gyakorlati alkalmazása kiemelkedő fontossággal bír az egyetemen, és alapjául szolgál mind az oktatásnak, mind a betegellátásnak.

Az első előadást **Romics Imre**, a rendezvény elnöke és főszervezője tartotta, amelyben a magyar urológia, és ezzel párhuzamosan a Semmelweis Egyetem 89 éves Urológiai Klinikájának történetét foglalta össze. Kiemelte a magyar urológusok nemzetközi szerepvállalását, a nevékhöz kapcsolódó, nemzetközileg is ismert és alkalmazott diagnosztikus és műtéti eljárásokat és eszközöket, valamint a magyar urológia hatását a nemzetközi urológia fejlődésére.

■ **Poszterek bemutatása**

Ezt követően kezdődött a szakmai program, amely a rendezvény címének megfelelően felölelte az urológia teljes tárgykörét. Az előadások bemutatták az urológia egyes szakterületeinek legújabb tudományos eredményeit és vázolták a kihívásokat is. Az előadók azonban nemcsak urológusok voltak. A klinika széles körű nemzetközi kapcsolatai révén az alapkutatásban részt vevő egyéb intézetek és társszakmák jeles képviselőinek előadásaiból a résztvevők megismerhették a jelenleg alkalmazott urológiai diagnosztika és terápia alapjait képező tudományos ismereteket, az előadók felvázolták mindazokat az eredményeket, amelyek gyakorlati alkalmazása a jövőt jelentheti a gyakorló urológusok számára.

A meghívott élettanászok, patológusok, biológusok előadásában külön kiemelték azokat a kutatásokat, amelyekben az Urológiai Klinika munkatársai is részt vettek, így a hallgatók ízelítőt kaphattak a klinikán jelenleg folyó tudományos tevékenységről. Az előadások között lehetőség nyílt a kongresszus résztvevői között az eszmecserére, és az elhangzott gondolatok és kérdésfelvetések alapján további kutatási ötletek, együttműködési tervek születtek.

A meghívott vendégek a tudományos programot követően Budapest (Vár, Parlament) és a Dunakanyar (Esztergom) látványosságait tekintették meg.

Nyirády Péter

Régi idők – új örömök

Otthona a Városmajor

Szabó Zoltán professzor nyolcvanadik születésnapját ünnepelte október 22-én az egész egyetem. Laudációk és köszöntők egész sora méltatta és éltette a magyarországi szívsebészet kiemelkedő személyiségét, akinek születésnapjára – ami napra pontosan egybeesik az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójával – önéletrajzi könyve is megjelent „Egy magyar szívsebész a XX. századból” címmel. Szabó Zoltán professzor a hazai szívsebészet második generációjának kiemelkedő alakja.

Ebben az újságicikkben a már-már legendává nőtt, 2003-ban visszavonult sebész professzor mostani életéről, az őt foglalkoztató kérdésekről írok egy beszélgetés alapján, amelyet az ünnepséget megelőző napon folytattunk. Nemcsak szavakkal, hanem arckifejezésével és gesztusaival is beszél, szeme akkor is mosolyog és csillog, amikor arca komoly. Alkata ifjúságát idézi, korát mégsem tagadja: ezüst haja és bárázdált arca jó pár megélt esztendőt és kemény munkát sejtet.

Két fia van. Egy hatvanas születésű vér szerinti, és egy másik, akit 1992. január 3-án, az első hazai szívtranszplantáció sikerével mentett meg az életnek. Áldott viszony ez is: az akkor 29 éves **Sándor** megmenekülése a szívhaláltól, vagyis az élete Szabó professzor és csapata számára elismertséget, országos népszerűséget hozott. A Városmajor nemcsak képletesen szerepel otthonként az önéletrajzi könyv egyik fejezetének címében, hiszen Pécsről Budapestre kerülve 1957. március 18-ától három és fél éven át felelőségével bent is lakott a klinika épületében.

A Városmajor aranykorának megteremtője

Jókora szerencse kellett ahhoz, hogy a Pécs környéki családorvos fia először a pécsi II. Sebészeti Klinikára, majd ottani főnökével, **Kudász József** professzorral, Budapestre kerüljön, az éppen születő szívsebészet fellegvárába. Akkor persze még nem tudta, hogy ez az út volt a könnyebb, a neheze csak ez után következett: 35 évnyi szolgálat e falak között, óriási szorgalommal, kitartással végzett munka, melynek eredményeképp a ranglétra minden fokát bejárta. A mai napig sem számolta meg, hány operációt végzett összesen, de sejtethető, hogy nem keveset. A nyolcvanas években, a szívtranszplantációra készülő időszakban, a napi rutinfeladatok végeztével a kísérleti műtőben folytatta a műszakot kutyákon este 8–10 óráig.

Több alkalommal vett részt külföldi tanul-

■ Szabó Zoltán

mányúton, ahol volt alkalma megtanulni a legújabb műtéti technikákat és az eszközök használatát. 1958-ban Brűnbnben **Gömör András**sal **Navratil** professzor klinikáján tanulmányozta a szívmotoros műtéteket, és a szív-tüdő motorral már 1960-ban elvégezték az első sikeres nyitott szívműtétet a klinikán. 1967-ben pedig Szabó professzor készítette el az első hazai pacemakert, 1979-ben **Cooley**-tól speciális öltési és varrástechnikát tanult. 1981-től 1992-es visszavonulásáig klinikaigazgatóként, 1979–1985-ig két ciklusban ÁOK dékánként, majd ezt követően három évig az egyetem klinikai rektorhelyetteseként működött.

1982 és 1990 közé esik a klinika felújításának igen kemény, őt és kollégáit is igénybe vevő időszaka, amikor nagy rekonstrukciót és jelentős bővítést is sikerült megvalósítani a városmajori épületben. Amikor azt kérdezem, mi volt számára élete legnagyobb kihívása, akkor ebből az időből hoz példát: a mindennapi munkához szükséges elemi

feltételek megteremtése gyakorta emberfeletti ügyességet és erőfeszítést igényelt. A 80-as évektől indították el az első hazai szívtranszplantációra történő felkészülést. 1991-re a felújított klinikán elkészült a transzplantációs forgatókönyv, amelynek minden fázisát be is gyakorolták. Az eredmény mindenki számára ismert, 1994-re rutinszerűvé vált itthon is a szívatültetés.

Kötelességtudás és szorgalom

Édesapja nevelte belé a kötelességtudatot. Már kisgyermekként is szorgalmas volt, s mindig kiválóan, a legjobb tudása szerint teljesítette a szigorú apa által adott feladatokat. Így van ez most is, amikor a klinikai igazgatást követő 11 év ügyvezető igazgatói munka után 2003 óta visszavonult. Nincs olyan nap, hogy ne lenne elintéznivaló dolga a városban. Naponta leül laptopja elé, ahol híreket böngész, a szakmai folyóiratokat olvassa, s esténként még a nyomtatott napilapot is átnézi. Naprakész a szakirodalomban, nincs olyan konferencia, amin ne venne részt, bár mint mondja, néha felötlik benne, hogy ne menjen el. Szíve végül mégis odahúzza őt az övéihez. Érkeznek még felkérések PhD és habilitációs bíráló bizottsági munkára, de néha megcsapja a virtuális magány szele, ami aztán elillan, amikor meglátja a fiatalokat, s benűk a jövőt a klinikán. Három hónap volt, amíg a műtő, fél év pedig, amíg a klinika sajjogva hiányzott életéből, de ma már nem is dobog hevesen a szíve, amikor elhajt a Városmajor utcában, ahol még egy aprócska szobát sem tartott meg. Így megbecsült és

Orvos-képzőművész kiállítás-sorozat nemzetközi részvétellel

Az *Asklepios-Med* által szervezett kiállítás-sorozat következő állomásának, az *Osztrák Orvos-képzőművész Társasággal* való együttműködésnek köszönhetően, Bécs ad otthont.

A megnyitóra **2010. április 30-án** (pénteken) **18 órakor** kerül sor az *Ärztbank* központi irodaházában (A-1096 Wien, Kollingasse 4, Österreich). A kiállítás előreláthatólag júniusig tekinthető meg.

Információ, jelentkezés:

www.asklepios-med.eu,
e-mail: palotas@asklepios-med.eu.

szeretett vendégként jár vissza, s a hiány elviselhetővé szelődött számára. Amikor azt kérdezem, van-e, amit mai fejjel másképp csinálna, ingatja a fejét, mintha elbizonytalanodna, de mégsem mond ilyet. Nem bánta meg, hogy szakmai sikere csúcán az utódokra hagyta a klinika vezetését. A **Friderikusz Sándor** műsorában való szereplés visszautasítását is helyénvalónak gondolja. Erre a témára **Christian Barnard**, dél-afrikai sebészről beszélve lyukadtunk ki, aki negyvenkét éve december 3-án végezte a világ első szívtranszplantációját. Szabó Zoltán a mai napig csodálja, hősnek tartja őt, ahogyan legyőzte a nehéz körülményeket. Óriási teljesítménye alapján a show-világ kedvencévé vált, nem utasítva vissza a show-man szerepet sem, ami vé-

gül magába szippantotta, és kissé tisztítóvá tette személyét.

Mindennapok

Értelmiségi létéből jottányit sem adott föl, most veszi sorra a könyveket, amikre nem volt korábban ideje, bár válogatnia kell közülük, hogy a legfontosabbakra biztosan sor kerüljön. Ott az asztalán a **Hóman-Szekfű Magyar Történet**, ami nagy szellemi kihívást jelent számára, és a Baross Társa-

Mongol delegáció

■ Mészáros Judit dékán (középen) a delegáció tagjaival

Az Egészségtudományi Karra november 7-én megérkezett a Health Sciences University of Mongolia School of Nursing delegációja. Az öt ápolóoktató egy hónapos szakmai továbbképzésen vett részt az ETK-n, amelynek célja olyan ismeretek szerzése. Ezek birtokában a mongol egyetem fejleszteni tudja ápolástudományi oktatását, illetve harmonizálni azt hasonló európai képzésekkel. Az egyedülálló szakmai program összeállításában és megvalósításában az ETK szinte valamennyi tanszéke és intézete, továbbá számos oktatóklinikai és oktatókórház részt vesz. A képen Mészáros Judit dékán a delegáció tagjaival.

ság összejöveleire is eljár. Sötétedés után bekapcsolja a tévét, átfut a programokon. Néha megnéz egy-egy betelefonálás műsort, amiből – mint mondja –, tisztán kivehető, ahogyan egyre jobban elharapózik a gyűlölet az emberek gondolataiban, és felszínre jön a zabolázatlan indulat – mondja elszomorodva.

Tizenhat éves fiúnokája vajon forgatja-e a fejében, hogy orvos lesz – kérdezem, de nemleges a válasz. Különbösen is, ha szívbesz akarna lenni, lebeszelné, mert nem ebben van a jövő. Családi példát említ, egy házaspárt, akiknek összesen 11 stent graftja van beültetve. Különbösen is, a fiatalok döntő többségének pályaválasztását már nemcsak a hivatásszeretet, hanem főként a kereseti kilátások irányítják. A változásokat el kell fogadni – vonja le a konklúziót, és egy érdekes példával toldja meg az átalakuló társadalom és átrendeződő értékek körül elidőzött beszélgetést, azt szem-

léltetve, hogy bár minden változni látszik, az idő múlása ellenére mégis vannak viszsztatérő azonosságok. Tíz éve ajándékba kapta a Budapesti Hírlap születése napján megjelent számát, ami mostanában került a kezébe, s csodálkozva vette észre, hogy mit sem változott a világ: a kezdődő amerikai tőzsdekrachról és futballszurkolók verekedéséről ír a nyolcvan éve megjelent újság, amikről ma is naponta cikkeznek a lapok.

Kérdezem, hogy mire büszke. Gondolkodás nélkül adja a választ: az unokáira, a teniszt mesterien játszó fiúnokájára, legfőképpen pedig a hamarosan hároméves kislányra, aki az ujjja köré csavarja, akivel gyermekként játszik, összebújik, aki egyetlen mozdulatával elbűvöli. Önletrajzi könyvét is nekik írta. És már megérkezett egy újabb jövő, a kislány unoka lánytestvére is.

Fotó, szöveg: Tolnai Kata

Országos Tudományos Diákköri Tanács egyetemi kitüntetettjei

Mestertanár Aranyérem:

- Dr. **Oláh Imre** professor emeritus (Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet)
- Dr. **Hamar Pál** egyetemi docens, tanszékvezető (Torna RG, Tánc és Aerobik Tanszék)
- Dr. **Csermely Péter** egyetemi tanár (Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet)
- Dr. **Tihanyi József** egyetemi tanár, tanszékvezető, dékán (Biomechanika Tanszék)

Pro Scientia Aranyérem:

- Dr. **Hegedűs Viktor Zsolt** Ph.D hallgató (GYTK Farmakognóziai Intézet)
- Ureczky Dóra** Ph.D hallgató (TF Biomechanika Tanszék)

Jubileumi ünnepség

A II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika *Együtt a Daganatos Gyermekéért* Alapítványa december 11-én, 10 éves jubileuma alkalmából, ünnepi rendezvényt szervezett az alapítvány egyik szponzora, az Artois műterem közreműködésével, a fővárosi Andrassy út 114-ben.

A Gyermekklinikát dr. **Szabó András** egyetemi tanár, klinikaigazgató, dr. **Kovács Gábor** hematológiai osztályvezető, dr. **Garami Miklós** neuro-onkológiai osztályvezető, dr. **Rényi Imre** onkológiai részlegvezető képviselte.

Boldog búvárkodás a láthatatlan természetben

Életének hat évtizedét ugyanabban az épületben töltötte, amelynek neve időközben megváltozott, ő maga azonban maradt. Tanítványai részben már nyugdíjasok. Dr. Röhlich Pál, a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet professor emeritusa novemberben lett 80 éves.

– „Beléptél az érett korú férfiak társaságába, Pali.” – így köszöntött egyik barátom a születésnapomon. De én még nem érzem magam eléggé érett korúnak – tréfálkodik. – Sok mindenben megőriztem fiatalos mentalitásomat, az új dolgok iránti fogékonyságomat, tudományos kíváncsiságomat, és egy kicsit a munkatempómat. Bár már nem dolgozom napi 12-14 órát, mint boldogult 60 éves koromban, a laborasztalnál sem kutatok, de az elektronmikroszkóp elé még leülök. Oktatok, előadásokat és német hallgatóknak szövegettan gyakorlatokat tartok, tanácsokkal segítem a fiatalokat.

Hőskori epizódok

Az ő mentora fiatalon dr. **Törő Imre** professor volt, hatására cserélte fel harmadéves medikusként a debreceni egyetemet a budapestire 1950-ben. Sokat köszönhet akkori intézetvezetőjének, főleg azt, hogy kutatásaihoz lehetőséget kapott, még hozzá az elektronmikroszkópia területén. Nagy dolog volt 1958-ban hozzájutni – elsőként az egyetemen – egy kis asztali készülékhez. S nem lehetett egyszerű akkoriban megszerezni hozzá az ismereteket sem **Wolfgang Bargmann** professzortól az NSZK-beli Kielben. Mikor a megszerzett tudással visszatért, hozzá jöttek tanulni a kollégák. 1963-ban komolyabb készülékhez jutott, s kialakult a térségben központi szerepet játszó I. Sz. Elektronmikroszkópos Laboratórium, amelyet 36 évig irányított.

Megértés öröme

– Hősi idők voltak azok – emlékezik. – Pályakezdésem éppen egybeesett az elektronmikroszkópiának a biomedicinába történő bevezetésével, óriási élményt jelentett végigélni az ezután következett hihetetlen fejlődést. Szinte minden nap egy új felfedezést hozott, hisz a normál mikroszkópban látottaknál százszor-ezerszer kisebb struktúrákat ismerhettünk meg. Lenyűgözött a látvány, főleg, mert fiatalon festő szerettem volna lenni, korábban meg búvár. Végül mindkét vágyam teljesült: boldogan búvárkodhattam az addig „láthatatlan” világban, és a természet adta izgalmas szerkezetekkel foglalkozhattam.

■ Röhlich Pál

Kutatóidőszakának első felét az elektronmikroszkópos munka határozta meg. Ezzel fedezte fel például 1970-ben, hogy az akkori általános vélekedéssel szemben a hízósejtekből a hisztamin nem a membránokon keresztül diffundálva, hanem hordozóanyaghoz kötve excitózással szabadul fel. Több mint 400 cikk idézte közleményét. Majd 1975-ben kimutatta, hogy a rodopszin a látósejtek fotoreceptor membránjaiba orientáltan épül be. Nature-beli tanulmányának szintén lett visszhangja. Végül a látósejtek iránti érdeklődését megtartva a 70-es, 80-as évekre eljutott – többek között – a retina sejtbiológiájához. A fotoreceptorsejtek színérzékeny opszin molekulái elleni specifikus ellenanyagok kidolgozásával máig tartó kutatási irányt jelölt ki.

– Akkoriban nekünk voltak a világon elsőként különböző színérzékeny csapokra jellemző ellenanyagaink – idéz föl újabb multszeletet. – Velem dolgozott a mostani intézetvezető, **Szél Ágoston** professzor, aki már medikusként bejárt a laborba, a végzés után ott maradt, utánam pedig ő lett az irányító. Remekül kiegészítettük egymást a munkában, az eredmények értékelésében, a cikkírásban. Ugyancsak öröm volt együtt dolgozni korábban a fiatal **Oláh Imrével** – a későbbi igazgató professzorral –, elektronmikroszkópos atlaszt készítettünk vele és Törő professzorral a nyirokszervek finom szerkezetéről. Azóta már az ő tanítványaik, a „másodgeneráci-

ósok” dolgoznak itt. Szenvedélyesen szeretek oktatni. Számomra a medikusokkal való foglalkozás élvezet, élmény. Hiszem, hogy többségükben megvan a motiváció az új befogadására, csak meg kell nekik adni a megértés örömét. Kezdettől (1983) foglalkozom német diákokkal is. Jó volt átélni, amikor az ideai alumni-találkozón megjelentek tisztos családosokként, tekintélyes orvosi státusszal és örömmel öleltek magukhoz.

Beszélő fényképek

Közös témáról, a caveolák endocitózisban játszott szerepéről tartott előadást az egyik elsőgenerációs tanítvány, dr. **L. Kiss Anna** docens a november 12-i születésnapra köszöntőn. A másik előadásban pedig a már másodgenerációs (Szél-) tanítvány, dr. **Lukáts Ákos** adjunktus beszélt a retinális fotoreceptorok fejlődéséről.

– Meleg hangulatú ünnepség volt, fel-emelő érzés, hogy az ember nyomot hagyott másokban. Jó lenne megélni a 90 éves születésnapra köszöntőt is, én mindent megteszek ezért, de majd a Sors határoz. Kertészkedem, szívesen utazgatok, festéget helyett pedig fotózom. A 10 éve általam szerkesztett, s részben írt *Szövettan* tankönyv képanyagának zömét én fényképeztem, a harmadik kiadásba pedig a vázlatos ábrákat konstruáltam, rajzoltam. A múltam itt van képekben elbeszélve – mutatja szobája falát, majd kinéz az ablakon az őszi lombokkal keretezett épületre. – Nem tudok még elszakadni az intézettől, csak igyekszem a szájakat fokozatosan oldani. Úgy érzem, még szükség van rám. Nekem ez az életem.

T.A.

Szeminárium a lábról

Az ÁOK Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézetében október 23–25-e között tartották a 7. Magyar-Német Gyakorlati Szemináriumot, ami három részből állt. Az alapkurzus ebben az évben zajlott először magyar nyelven. Előadói részben magyar orvosok voltak, akik elvégezték ezt a hároméves képzést: egyetemünkről dr. **Mády Ferenc**, az ÁOK Ortopédiai Klinika nyugalmazott docense; dr. **Mike György** főorvos (Egri Megyei kórház, Ortopédia); dr. **Nemes György** címzetes egyetemi tanár, (a Magyar Pediátriai és Lábsebészeti Társaság elnöke); dr. **Szokoly Miklós** PhD, Traumatológiai Tanszék. A német Lábsebészeti Társaság (GFFC) részéről két magyarul beszélő előadó volt jelen: dr. **Kalotai János** (Svájc) és dr. **Nass Katalin** (Németország) lábsebészek. A haladó és mesterkurzus részben németül, részben angolul folyt.

Születésnapra köszöntő meglepetésekkel

Különleges napja volt dr. Salacz György szemészprofesszornak november 6-án. Mint utóbb elmondta: az egyik ámulatból a másikba esett a 70. születésnapja alkalmából rendezett tudományos ülésen. Munkatársai meglepetések sorozatával kedveskedtek neki.

■ Az ünnepelt beszél

A délutáni ünnepség hangulatát **Szilágyi Tibor** Kossuth-díjas színművész alapozta meg, Radnóti Miklós „Nem tudhatom” című versének elszavalásával. Ezután köszöntők sora csalt hol mosolyt az ünnepelt arcára, hol könnyeket a szemébe. Prof. dr. **Tulassay Tivadar** rektor az aranykor emberének nevezte, ki mindvégig megőrizte jelennek és utókornak példaként szolgáló személyiségét. A jókívánságok mellé könyvet is ajánlkozott, az egyetemünk kultúrtörténeti értékeiből nemrég készült válogatást. Az ÁOK nevében szóló prof. dr. **Rácz Károly**, a Doktori Tanács elnöke egy példamesére utalva köszöntö meg Salacz professzornak, hogy a maroknyi magot, amelyet a Mária utcai Szemészeti Klinikára belépve a zsebében hozott, gyönyörű ligetté gondozta-nevelte az évtizedek során.

Salacz György 28 évig töltött be különböző tisztségeket a Magyar Szemorvostársaságban, amelytől születésnapra emléklakettet kapott, s neki ítelték a 2010-es Alberth Béla-díjat is – jelentette be a szervezet elnöke, prof. dr. Berta András. A két-féle – szürkehályog és üvegtesti – műtétet élő bemutatókon végző „sokoldalú gladiátorként” méltatta prof. dr. **Bíró Zolt**, a Magyar Mülencse Implantációs és Refraktív Sebészeti Társaság elnöke.

Tiszta látással

Az eseményen addig elnöklő prof. dr. **Németh János** klinikaigazgató is köszöntötte szép szavakkal és vetített fotókkal a

beteghez mindig alázattal forduló, alapos tudású, új műtéti eljárásokat honosító, klinikáját újító szemsebész, kutató, nagyhatalmú oktató, elődei emlékét őrző, szakmai közéleti kollégát – és konzervatóriumot végzett csellistát.

Újabb meglepetésként a Kossuth-díjas **Szakonyi Károly** a szemműtétjéből készült írásának felolvasásával köszöntö meg orvosának a tiszta látás örömeinek visszaadását. Videós üzenetben üdvözölte prof. **Rolf Grewe**, a Német Szemorvostársaság volt elnöke és egyetemünk tiszteletbeli doktora, **Alpár János** professzor Texasból.

Szeretet hangján

A tudományra rátérve, a tanítványok révén a hallgatóság bepillanthatott a professzor által kialakított műhelybe. Dr. **Farkas Ágnes** docens az elektrofiziológiai vizsgálatok aspektusait mutatta be a kezdetektől napjainkig, majd dr. **Récsán Zsuzsanna** adjunktus („Fejlődés a hátsó szegmentum diagnosztikájában és sebészetében”), dr. **Ferec Mária** („Az ICG toxicitásának vizsgálata MfERG segítségével”) és dr. **Gombos Katalin** főorvosok („Fájdalommentes szemészet”) után dr. **Somfai Gábor Márk** tanársegéd a retina optikai koherencia tomográfiai vizsgálatát foglalta össze.

Ezután különféle zenei stílusok csendültek össze a szeretet hangján, s az ünnepelt meglepetten fedezte fel a zenészek között muzsikustársát, dr. **Ouanphanivanh Edina** radiológus rezidenst. Végül múlt-

at, jelent és jövőt egybesűrítve dr. **Nagy Zoltán Zsolt** igazgatóhelyettes, a Mária utcai részleg vezetője képek kísérlésében mesélte el a 101 évesen megújulóban lévő épület krónikáját. A pezsgős koccintáskor meghatottan köszöntö meg a sok meglepetést Salacz professzor. Jól titkolóztak a lelkes szervezők: az egykori helyettes, dr. **Bögi Júlia** adjunktus, Nagy professzor, **Zaláni Kiss Eszter** titkárnő és **Bakos Mónika** gazdasági vezető. A nemrég felújított Arányi Lajos tanteremben (I. Patológiai és Rákkutató Intézet) tartott ünnepséggel még nem fejeződött be az ünnepelt napja. Az estét közvetlen munkatársai körében töltötte, ahol ismét meglepetés várta: a **Molnár Gabriella** grafikusművész által készített „Dr Salacz György Ex libris”.

T.A.

Emlékek és érzések

„Amikor 1965. október elsején munkatársra lettem a Mária utcai Szemklinikaé, kiténtetés volt számomra, hogy **Nónay Tibor** igazgató professzor úr mellett dolgozhattam. Tőle tanultam, hogy a beteg sosem kutatási tárgy, hanem gyógyításra szoruló ember, Ő jelölte ki az utamat, és én igyekeztem azt az általa átadott, elődeitől örökölt szellemiséghez méltón bejárni.” – kezdte kérésünkre rövid emlékidőzőjét dr. Salacz György professzor.

Számára a legizgalmasabb élményt a szemfenéki betegségek felderítése és műtéti gyógyítása jelentette. Nevéhez fűződik a vitrektómia hazai bevezetése és vitreoretinális osztály szervezése. Klinikai igazgatóként kiváló közösség élére került 1996-ban, s akkor éppen nem korlátozták a műtétek számát, ezért irányításának 8 éve alatt a megtermelt pénzből még fejleszteni is tudtak. Két 21. századhoz illő készüléket – multifokális ERG berendezést és OTC-t –, s hozzá módszert vezethettek be elsőként az országban.

„A klinikán töltött 44 év alatt sikerült megvalósítanom azt, amit szerettem volna. Boldog embernek tekintem magam, mert azt a két talentumot, amit a Teremtőtől kaptam – az orvosi hivatástudatot és a zeneszeretet – egymás mellett gyakorolhattam. Most, hogy a szakmai tevékenységem már csendesedőben, a muzsikálás felerősödhetett. Tizenegy esztendősen szerelmesedtem bele a cselőba, és medikus koromban volt egy rövid időszak, amikor úgy éreztem: nekem talán mégis muzsikusnak kellett volna mennem. Örülök, hogy ezt nem tettem meg, mert az orvoslás mellett muzsikálhattam, ezzel mindkét kedvtelésemet kiteljesedhettem. Így lett szép az életem, amelyhez még hozzá tartozik családom, három gyermekem és kilenc unokám szeretete.”

-ta

Nanocentrum avatás

November 14-én az EOK-ban **Tulassay Tivadar** rektor, **Bagaméry István**, a Mediso Kft. ügyvezető igazgatója és **Kellermayer Miklós**, a centrum igazgatója ünnepélyesen felavatta a Semmelweis Nanobiotechnológiai és In Vivo Képzőközpontot. Az avatást tudományos előadások és a Centrum műszereinek bemutatása követte.

Itt olyan egyedülálló műszerpark áll rendelkezésre, amely számos biológiailag fontos kérdés megválaszolásához nyújt segítséget a molekuláris szinttől a teljesebb vizsgálatokig:

- Érzékenyített epifluoreszcencia videomikroszkóp segítségével fluoreszcensen jelölt aktin filamentumok mozgása követhető miozinnal bevont felületen az in vitro motilitási esszé során.
- Az optikai csipeszben fókuszált lézernyalábbal egyedi molekulákat lehet megfogni és mozgatni, ami a molekulák nanomechanikai vizsgálatát és a molekuláris kölcsönhatások megmérést teszi lehetővé.
- Az atomi erő mikroszkópia felületek topográfiáját tapogatja le közel atomi felbontással. Ennek kombinálása az ún. TIRF (total internal reflection fluorescence) mikroszkópiával a fluoreszcencia és a topográfiai illetve mechanikai adatok térben és időben szinkronizált gyűjtését valósítja meg.

■ NanoSPECT/CT berendezés

■ Molekuláris muzika atomi erő mikroszkóppal

- A lézerpásztaó konfokális mikroszkóp a fluoreszcencia-intenzitás eloszlását térben detektálja a különböző mélységben levő celluláris vagy szöveti rétegekből érkező jelekből.
- A NanoSPECT/CT kisállatok in vivo vizsgálatára alkalmas berendezés, amely strukturális és funkcionális képalkotást, továbbá a különböző képi modalitások fúzióját teszi lehetővé. A Mediso Kft és a Semmelweis Egyetem közötti megállapodás keretében került kialakításra ez a referencialabor. A Centrum központi műszerparkként működik, és rendelkezésre áll érdeklődő egyetemi kutatók és külső partnerek részére.

Dr. **Voszka István**

Fotó: dr. **Derka István**

Megújult a NET ebédlő

A november 12-i megnyitó ünnepségre érkezve csak azért találtam meg a NET ebédlőt, mert bár minden megváltozott benne, ugyanott van, ahol eddig. Illetve még ez sem igaz teljesen, mert egy büfével és kitélepített asztalokkal bővült is. Színeiben, berendezésében, és ételkínálatában teljesen megújult az EUREST Étteremüzemeltető Kft.-vel kötött szerződés alapján, amelyet közbeszerzési eljárást követően kötött velük az egyetem.

Az ebédlőt 50 millió Ft-ért újjáépitették, de ez csak egy lépés a sokból, amelyre a két intézmény szerződése szól. Elvégzik a klinikák, intézmények étellemezési rendszerének rekonstrukcióját és racionalizálását is. A KÚT éttermének felújítása van soron, amely várhatóan a jövő év elejére el is készül. A betegek is korszerűbb ellátást kapnak, amit az egyéni tálcás rendszerű étkeztetés tesz lehetővé, a szakmai követelmények ellenőrzését továbbra is az egyetem dietetikai szolgálata végzi.

A tíz évre szóló szerződés keretében két központi főzőkonyháról biztosítják az 1700 ellátott, 1000 dolgozó és 800 egyetemi hallgató napi étkeztését. Magyarország legnagyobb egészségügyi létesítménye 18 telephelyet foglal magában, így a logisztika megszervezése is jelentős feladat. Az éttermekben a kínált ételek nagy részét önkiszolgálás formájában fogyaszthatják el a vendégek, egyéni ízlésük alapján. A *Tudatos választás* program keretében számos olyan ételt is kínálnak, amely ma elérhető legkorszerűbb konyhatechnikával készül, rostban gazdag, alacsony kalóriatartalmú, több közülük bármiféle zsiradék hozzáadása nélkül készül, speciális párolási eljárással.

Az EUREST dinamikus csapatának vezetője, **Nyerges János** ügyvezető elmondta, a napi reguláris étkeztetés mellett számítanak a különböző egyetemi rendezvények megrendelésére is.

Fotó, szöveg: **tolnai**

■ **Hinora Ferencné** étellemezési referens, **Iványi Vilmos** főigazgató, **Baumgartnerné Holló Irén** igazgató és **Nyerges János** a megnyitón

Az Alma Mater összeköt

Második alkalommal került megrendezésre a Semmelweis Magyar Alumni Konferencia és Öregdiák Találkozó november 28-án az EOK-ban. Az egész napos rendezvényen egykori diákok számoltak be tudományos munkásságukról egy-egy előadás keretében.

Hagyományteremtő szándékkal indult újtárra tavaly a rendezvény, amely annyiban biztosan eltér más konferenciáktól, hogy az előadók saját szakmai pályafutásukat mutatták be a jelenlévőknek, a korábbi évfolyamtársaknak, bepillantást engedve az általuk választott szakterület rejtelmeibe, tudományos felfedezéseikbe, eredményeikbe. A tanácskozást dr. **Szél Ágoston** rektorhelyettes nyitotta meg, aki elmondta, számára az egyetem mesterek és tanítványaik összességét jelenti. Az egyetem működése során mind a fiatal tehetségekre, mind a már végzett öregdiákjaira figyel. Ez előbbi azt jelenti, hogy már a középiskolában kutatják az orvosi hivatás iránt kedvet érző, jó képességű diákokat, a felvett hallgatóknak pedig számos lehetőséget biztosítanak arra, hogy kitűnjenek. Így például tagjai lehetnek a szakkollégiumnak, vagy részt vehetnek a Tudományos Diákkör munkájában. Korántsem mellékes azonban az Alma Mater számára a végzett hallgatókkal (alumnus, alumni) való kapcsolattartás, a „gondoskodó anya” egyik ajándéka számukra a novemberi tudományos konferencia is.

■ Hunyady László ÁOK dékánhelyettes, mellette Horváth Ildikó

vonniuk saját szakterületük és az egyetem fejlődése között. Első előadóként dr. Szél Ágoston a szem, dr. **Kellermayer Miklós** rektorhelyettes a nanohálózatok szemszögéből közelítette meg a kérdést. Dr. **Monos Emil**, a Semmelweis Baráti Kör elnöke pedig a keringési rendszer és az általa vezetett szervezet működése közti hasonlóságokat vetette össze. Az ebéddió sem telt csupán étkezéssel, sok régi ismerős ülhetett egy asztalhoz, hogy munkájukról beszélgessenek, vagy éppen a régi időköt idézzék fel.

A délutáni ülés az „Egészségügy generációkon át” címet viselte. Az előadókat nem „véletlenül” választották ki a szervezők: a katedrára a 10, 20, 30, 40 és 50 évvel ezelőtt diplomát szerzett évfolyamok egy-egy képviselője állított, illetve egy idén végzett friss diplomás is lehetőséget kapott a bemutatkozásra. Először dr. **Kádár Anna** beszélt az elmúlt több mint 50 évben végzett kutatási és oktatási tevékenységéről, azzal zárva előadását, hogy az Alma Mater összeköti a jelenlévőket. Dr. **Szollár Lajos** a népegészségügy kérdéseit boncolgatta. Dr. **Bikov András** pedig újoncként beszélt a pályakezdekről. Dr. **Szócskla Miklós** egy aktuális évforduló, a húszéves határnyitás kapcsán beszélt az orvostudományról az egészségügyben. Dr. **Barta Péter** nem csak a tüdőrák-kutatásba avatta be a hallgatókat, hanem a Rezidens Szövetség megalapításáról is beszélt,

dr. **Rurik Imre** pedig az 1979-es pályakezdeket idézte fel. A kongresszust a rendezvény moderátora és koordinátora, dr. **Horváth Ildikó** zárta.

Kapcsolattartás az öregdiákokkal

A Semmelweis Egyetem nemcsak konferenciát szervez egykori hallgatóinak, hanem Öregdiák Találkozót is, s azon belül „Találkozunk Tízévente” évfolyam-találkozókat. Idén az 1939-ben, 1949-ben, 1959-ben, 1969-ben, 1979-ben, 1989-ben és az 1999-ben végzetek képviselték a kiemelt évfolyamokat. Az egyetem öregdiák-hálózatával kapcsolatban a www.se-alumni.hu oldalon elérhetők az aktuális információk, az adatbázisban sze-

■ Kerekes Béla (1959) és Hunka Rezső (1949)

replő, elektronikus elérhetőséggel rendelkező öregdiákok számára félévente hírlevelet küldenek a szervezők az aktuális eseményekről. Az Alumni tevékenység szervezőinek meggyőződése, hogy a kapcsolattartás nem csupán közvetlen szolgáltatások révén, hanem egy széles körű információs háló kialakítása útján is segítséget nyújthat az egykori diákoknak szakmai munkájuk során, bárhol is folytatják azt.

Az találkozó este kötetlen, jó hangulatú vacsorával ért véget, ahol kiváló műsort adott **Kósa Dénes Róbert**, a budapesti Pódium Színház színművész énekes. Köszönet a rendezvény szponzorainak – Diagon Kft., ATS-Group, Biola Kft., Gambi Consulting – támogatásáért.

Pap Melinda
Fotó: Tolnai Kata

■ Rudnai Péter (1969) és felesége, a Nyelvi és Kommunikációs Központ tanára

Tudományos előadások

A délelőtti program középpontjában maga az Alma Mater, vagyis az anyaintézmény állt. Az előadóknak nem kisebb feladatra kellett vállalkozniuk, mint párhuzamot

Fizioterápia-történeti kiállítás az ETK-n

Negyedik szakmatörténeti kiállítás nyílt november 17-én az Egészségtudományi Kar Vas utcai épületében. Ezúttal a fizioterápia múltjával, fejlődésével ismerkedhetnek az ötödik emeleti folyosón megfordulók.

■ **Tringer Lászlóné tanítványaival: Gergely-Köllöd Júliával és Győri Ferencel**

A szakma bemutatója szervesen kapcsolódik a Magyar Gyógytornászok Társasága (MGYT) 20 éves évfordulójához, ahogyan a szervezet és a Fizioterápiás Tanszék is kötődik egymáshoz. Így például 1975-ben, a főiskolai szintű gyógytornászképzés elindulásakor, a Gyógytornász Szak helyettes vezetője, majd 1987-től már a tanszék irányítója, a közelmúltban elhunyt **Gardi Zsuzsa** főiskolai docens lett, aki az MGYT-t is alapította. A társaság jelenlegi elnöke, dr. **Tringer Lászlóné** főiskolai tanár pedig 1992-től 2008-ig állt a tanszék élén. Ő nyitotta meg a kiállítást november 17-e délutánján.

Sokoldalú személyiségek

A gyógytornász szakma büszke arra, hogy van múltja, vannak gyökerei, amiből építkezhet – mondta a megnyitón a professzorasszony. S nem is akármilyenek ezek a gyökerek, hiszen a múlt század első felének egyik legizgalmasabb személyisége eredeztette azokat. Dr. **Madzsar Józsefné Jászi Alice**, kinek apja orvos volt, testvére, **Jászi Oszkár** társadalomtudós, író, politikus, férje szintén orvos, szociológus, természet tudományi író, s egy rövid ideig magántanárként egyetemünk akkori or-

voskarán társadalom-egészségtant tanított. A pezsgő szellemi környezetben élő Madzsar Alice elsőként nyitott – a korrekciós gimnasztikára alapozva – mozgásterápiás és mozdulatművészeti iskolát. Életének, munkásságának sűrítménye látható a kiállításon, s remélhetőleg jövőre már, gyakorlatgyűjteményével együtt, könyv alakban is. Ezt tervezik – ahogy azt dr. Tringer Lászlónétól hallottuk – a tanszék tanárai, kiknek ötletét pártolja a Semmelweis Kiadó igazgatója, dr. **Táncos László**. Segítséget ígért a hagyatékkörző dédunoka, **Repiszky Tamás** régész, s a szerkesztésben részt vesznek majd TDK-s hallgatók.

■ **A csípő és a laterális izmok erősítése esztétikus mozgásformában feltételezhetően a múlt század első felében készült képen, Madzsar Alice hagyatékából**

A kiállítás második része az évek során különböző helyszíneken zajló gyógytornászképzés további fejlődési lépcsőit jeleníti meg. A harmadik rész pedig az MGYT történetét foglalja össze, kiegészítve a tárlókban elhelyezett szaklapokkal és tanácsadó füzetekkel. Különlegességként megidéződik még két izgalmas, sokoldalú asszony a 20. századból: az első magyar női egyetemi tanár, dr. **Dienes Valéria** író, filozófus és táncpedagógus, az orkesztika mozdulatművészeti rendszer kidolgozója, valamint **Berczik Sára** mozdulatművész, koreográfus, zene- és táncpedagógus, művészi torna mesteredző, aki a Testnevelési Főiskolán

1949-ben bevezetett művészi torna tanára és továbbfejlesztője volt.

Kérdésekre ösztönöznek

A számos helyről – főleg az Országos Széchényi Könyvtárból – származó képek, dokumentumok válogatásában Tringerné tanárnő mellett közreműködött az archív anyagokat gyűjtő **Zaletnyik Zita** országos vezető gyógytornász, és a látványos múltregélő albumot is szerkesztő **Koltai Endréné** főiskolai adjunktus. A több hetes munkában oroszánrészt vállalt a Családgondozási Módszertani Tanszék korábbi vezetője, **Kahlichné prof. dr. Simon Márta**, aki a védőnőiség szakmatörténete és a „Híres orvosok” kurzus oktatása mellett foglalkozik az ETK-s história megmutatásával is. Így született meg az elmúlt csaknem három évben az ápolás, a bábáság, majd tavaly a kar százéves épületét, az egykori Pajor Szanatóriumot bemutató kiállítás az ötödik emeleten, míg más szinteken állandó tárlatként a védőnőiség és a mentősök múltjából láthatók epizódok. Illő, hogy a hallgatók ismerjék: honnan indult, hova tart jövődő szakmájuk – véli a tanárnő, aki nagyon örül, mikor a látottak kérdésre ösztökélik a fiatalokat.

A szemlélődő diákok zöme a Madzsar-életrajzról idézte a legtöbbet, mint ahogy az MGYT Ifjúsági Tagozatának két vezetője is. **Gergely-Köllöd Júliát** lenyűgözte, hogy a fotókon megörökített gyakorlatokon mennyire egységben van a funkció az anatómiai alapokkal. Az ugyancsak negyedéves gyógytornász-hallgató, **Győri Ferenc** mindehhez még hozzátette: az akkoriban kigondolt mozgásformák helyességét mára igazolta a tudomány, s ezeket még mindig lehet továbbgondolni, fejleszteni.

Kiállítással jövőre a kar első védődő szakvezetőjének, az 1910-ben született dr. **Frank Kálmán** gyermekgyógyász professzornak állítanak emléket.

Kép, szöveg: **T. A.**

Köszönet a felajánlásokért

A Mihákovics Alapítvány (adószám: 19815747-2-41) ezúton köszöni a 2008. évben részére tett 1%-os felajánlásokat (66845 Ft). A befolyt összeget az Alapítványban megjelölt pályázat orvostanhallgató nyerteseinek jutalmazására használták fel.

Dr. Donáth Tibor
a kuratórium elnöke

Nőgyógyászati műtétek laparoszkóppal

A legtöbb nőgyógyászati laparoszkópiát az országban a II. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán végezték tavaly. Nemcsak mennyiségi növekedés történt az utóbbi egy-két évben, hanem minőségi váltás is – mondta érdeklődésünkre dr. Pajor Attila klinikaigazgató professzor.

■ Pajor Attila

Néhány esztendeje még a klasszikus hasi műtétek voltak túlsúlyban a klinikán, ma-napság pedig zömmel a hüvelyen át operálnak, bár természetesen vannak olyan helyzetek, amikor csakis a hagyományos megoldás választható. A legnehezebb onkológiai, kiterjesztett műtéteket is ugyanolyan minőségben el tudják végezni laparoszkóppal, mint a korábbi feltárási módon. A különbség azonban óriási: kevesebb a vérvesztés, szövődmény, gyorsabban felépül a beteg, kisebb a műtéti heg.

Gyorsan elhasználódó műszerek

Nemrégiben újabb műszerblokkot szereztek be, így egy időben már két műtőben is dolgozhatnak laparoszkóppal. Az egyik helyen végezhetik a komoly, nagy műtéteket, például az endometriózissal összefüggő operációt, van már erre kiképzett, tapasztalt szakembergárdájuk. A másik műtőben eközben folyhatnak a diagnosztizálások és az úgynevezett rutinoperációk, mint például a méhen kívüli terhesség elhárítása, petefészekciszta-eltávolítás stb., az említettekben ugyancsak gyakorlott teammel. Már az ügyeket is úgy szervezik, hogy jelen vagy könnyen elérhető legyen laparoszkópos szakember, így a hirtelen

adódó beavatkozásoknál sem kell feltétlenül felvágni a beteg hasát, és ezt komoly előrelépésnek tartja az igazgató. Tény, hogy ezzel a minimál invazív technikával spórolhatnak például a transzfúzióval, a fonállal, és az OEP a hagyományos műtétnél jobban dotálja, ám azért hátrányai is vannak. Drága az évekig tartó szakemberképzés, és többet kell áldozni felszerelésre. Főleg a fél-egycentis csövön a hasüregbe vezetett kézi műszerek kopnak gyorsan, kivált egy ilyen nagy forgalmú klinikán. A folyamatos pótlás mellett a tartalékolásra is gondolni kell, hogy a ter-

vezett napi műtétek után még maradjon a váratlan sürgős esetekhez is több tálcára való. Az elmúlt egy évben mintegy 10 millió forintot költöttek laparoszkópos felszerelésre. És az ilyen beruházásokban nem segít az egészségbiztosító, holott ez a fajta beavatkozás hosszútávon jobban megéri az egészségügyi ellátónak, a betegeknek pedig különösen – szögezte le Pajor professzor.

Versenyképes helyzetben

Az elmúlt két évben az ország egész területéről fogadtak korlátozott számban laparoszkópos műtetre betegeket, elvégezték az úgynevezett progresszív ellátást,

Magyarországon az első laparoszkópos beavatkozást a II. Sz. Női Klinikán végezték mintegy negyven éve, Zoltán Imre professzor irányításával. A jelenlegi intézet vezetője, Pajor Attila professzor még medikusként ismerkedhetett meg a technikával 1971-ben. Ma már nevetségesen hatna az akkori felszerelés, amelyet csupán diagnosztikus céllal használtak körülbelül két évtizeden át. Azután fokozatosan növekedett a laparoszkópos aktivitás, a méhen kívüli terhesség volt az első olyan körkép, amelynél már több mint öt éve rutinszerűen alkalmazzák ezt a technikát.

noha ezért nem kaptak pénzt. Emiatt aztán néhány hónapja már korlátozniuk kellett a nagyobb beavatkozások számát. A területi ellátást továbbra is éjjel-nappal biztosítják, ám ha a bevételeiket és kiadásait nézik, akkor egyre többször kell nemet mondanunk a más körzetben lakó betegeknek és kezelőorvosainak. Teszik ezt fájó szívvel és lelkiismeretfurdalással. Hiába tudnának többet is vállalni, mégsem tehetik ezt meg, ha továbbra is fizetni akarják a számláikat. Ebből a csapdahelyzetből kiutat csak a progresszív ellátás finanszírozásának visszaállítása jelenthetne.

Hazai pályán a csúcson vannak, s egyre versenyképesebbek Európában is – ez ződött a nemrég Debrecenben tartott nőgyógyászati laparoszkópos kongresszuson is, ahol a legtöbb előadást az Üllői úti klinika dolgozói tartották. Egyelőre felszerelésük megüti a legkorszerűbb mértéket, bár akadnak már ennél modernebbek is.

Erőfeszítés gyümölcse

– Négy-öt évvel ezelőtt még remélni sem mertem, hogy eljutunk erre a szintre, s hogy ennyire beépül majd a klinika életébe a laparoszkópia. Nagyon sok emberi erőfeszítés, lemondás, spórolás és koldulás van e mögött. Csak így, szponzorok, adományozók segítségével sikerült ezt összehoznunk. De minden új nap újabb feladatot hoz, gondolnunk kell például az ultrahangtechnika fejlesztésére is. Rákényszerülünk a legmodernebb készülék beszerzésére, hiszen az a teresség még korábbi szakaszában és még finomabban mutatja ki a fejlődési rendellenességeket. Megpróbálok hát továbbfolytatni a klinika műszerezettségének modernizálását, amíg lehetőségem van erre – mondta búcsúzóul dr. Pajor Attila.

Tolnai – Tóth
Fotó: Tolnai Kata

Kínai-magyar cserekapcsolat

Az ETK 8 fős delegációja a Shanghai Jiao Tong egyetemmel fennálló cserekapcsolat keretében október 21-e és november 3-a között Kínába utazott. A szakmai program előadásokból és kórházlátogatásokból állt, ezeket egészítették ki kulturális és szabadidős események. Az ETK-delegáció szakmai vezetője Németh Istvánné volt, a Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszékről. A szakmai program egészségügyi témájú előadásokból és kórházlátogatásokból állt.

Díszoklevelek gyógyszerészeknek

Ünnepi kari tanácsülésen adták át az 50, 60, 65, 70 és 75 éve végzett gyógyszerészek jubileumi díszoklevelét november 21-én a NET Dísztermében. Az ülést dr. **Noszál Béla** dékán nyitotta meg. Köszöntette a megjelenteket, s emlékeztetett, hogy egyetemünk 240. tanéve az első olyan év, amikor a gyógyszerészek foglalkozási doktori címe életbe lépett. A Gyógyszerésztudományi Kar jelenéről szólva elmondta: jelenleg a gyógyszerészhallgatók száma 744, ebből 612 fő magyar, 132 fő angol nyelven tanul, és a Doktori Iskolákban további mintegy 60 gyógyszerész végzettségű fiatal PhD-fokozat szerzése van folyamatban. A rezidensképzésben e tanévben 144 fiatal gyógyszerész vesz részt. A graduális gyógyszerészképzés most is két helyen, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Termé-

■ Horváth Péter GyTK dékánhelyettes, Szabocs István ETK dékánhelyettes, Rácz Károly, a DI elnöke, Noszál Béla GyTK dékán, Kellermayer Miklós rektorhelyettes, Tihanyi József TF dékán, Antal István GyTK dékánhelyettes

ményekről is beszámolt: az *Analitikai kémia* tárgy előadójának a közelmúltban a *Nature*-ben, az *Általános kémia*, valamint *Szervetlen kémia* tárgy előadóinak pedig, akik mindhárman a klasszikus Schulek Intézetben dolgoznak, a *Science*-ben jelent meg eredeti közleménye, amely igen ritka esemény. Az örömteli hírek között elmondta, hogy immár negyedik éve a Gyógyszerésztudományi Karon található az ország egyik legnagyobb teljesítő-képességű molekulaszervezet-vizsgáló műszere, egy 600 MHz-es mágneses magrezonancia spektrométer, amelyet nano- és szilárd mérőfejjel terveznek kiterjeszteni.

Vannak korszerű, néhány éve létesített vagy felújított laboratóriumok és tantermek, léteznek továbbá megfelelő állapotúak, ugyanakkor vannak súlyos nehézségek is – mondta az előadó, kiemelve a Hőgyes Tömb alagsorát megülő belvíz okozta problémát, amelyről önéből nem tudnak megszabadulni.

Nehézségek

A támogatott akadémiai kutatócsoportokról szólva elmondta, ezek számát országosan 171-ről 79-re csökkentették. A Semmelweis Egyetemnek, az ország legnagyobb betegellátó intézményének gyógyításra fordítható költségvetéséből jelentős összegeket vont el a finanszírozó, és csökkentették valamennyi szakképzés finanszírozását is.

Köztudott, hogy a 2006. évi 98. törvény lehetővé tette egyes gyógyszerek patikán kívüli forgalmazását, aminek következtében a gyógyszerhasználat addig kiválóan

működő, zárt minőségbiztosítási rendszerre megbomlott és azóta hamisítás, csere és túladagolás vált lehetségessé és ismertté. A gyógyszerár-alapítás liberalizációja pedig redukálta a szakmai és növelte a finansziális szempontokat, csökkentette a szolgáltatás színvonalát, és tovább rontotta az esélyegyenlőséget az állampolgárok és települések vonatkozásában.

Ünneplés

Öröndetesen sokan vannak a jubilánsok, ami ékes bizonyítéka a hivatáshoz, a hazához való hűségüknek is. Az eltávozottak emlékének egyperces néma felállással adóztak a jelenlévők. Dékán úr beszédét követően dr. **Szabó László** professzor, gyógyszerész generációk kiváló szerves kémia oktatója, a Szerves Vegytani Intézet időrendben második igazgatója ünnepi köszöntőjében a többi közt az utóbbi évek nagy arányú fejlődésének árnyoldalát is szóba hozta. Mint mondta, az elmúlt 75 évben, bár sokkal okosabb lett az emberiség, de nem lett jobb. Nem beszélve arról, hogy az igényelt energia mennyisége sokkal gyorsabban nő, mint a rendelkezésre álló készletek. A válság jelei már mutatkoznak, és a legfőbb kérdés az, hogy az esetleges katasztrófa bekövetkezésén lesz-e képessége és elszántsága, főként pedig ideje az emberiségnek urrá lenni? Mint mondta, szerinte ez a jövő legnyomasztóbb kérdése. Gyógyszerkincsünk nagyrészt kicserélődött, a terápiás lehetőségek tere kitágult, de többek között az AIDS és a rák súlyos, megoldandó problémákként merültek föl. A gyógyszerészek társadalmi megbecsültsége jelentősen javult, aminek látványos jele az elmúlt évben a doctor pharmaciae cím, de anyagi helyzetük, különösen a külvárosi és vidéki patikákban, erősen bizonytalanná vált.

Az a millió pedig, amelyben e kis haza legtöbb polgárának ma dolgoznia és élnie kell, a világválságot messze túlszárnyalóan romlott. Mintha a késő 1950-es évek, tehát

■ Noszál Béla és Abod Margit

szettudományi Karának, illetve a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának magas színvonalú, közel azonos mértékű, 23, illetve 22% -os részvételével folyik magyarul és angolul.

Képzési színvonal

Dékán úr örömmel számolt be arról, hogy 2006-ban a budapesti gyógyszerészképzés a Magyar Akkreditációs Bizottságtól elnyerte a „Kiválósági Hely” megtisztelő címet, melyet további vizsgálat nélkül 2011-ig viselhetnek. Itt működik az ország legnagyobb intézeti gyógyszerháza, az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet, ami 2166 betegágyat lát el, és oktatási tevékenysége mellett évi mintegy 3 milliárd Ft-os forgalommal biztosítja a többi közt a klinikák és egyéb intézetek gyógyszer- és vegyszerszükségletét, valamint infúziókat és galenusi készítményeket állít elő.

A kutatómunkában született kiváló ered-

Fotók: Kati Foto

Budapesti Orvostudományi Egyetem

Arany díszoklevél

Balázs Aladárné dr.
Dr. Balázs Ferenc
Barna Zoltánné dr.
Dr. Bartus József
Dr. Báder Ildikó Zsuzsanna
Dr. Bálint Béla
Dr. Berentés Lenke Erzsébet
Dr. Blázy Árpád
Dr. Bóna Imréné
Dr. Bugár-Mészáros Mária
Dr. Bujai Anna
Dr. Bükkösi Miklósné
Dr. Czibere Mária
Dr. Csizsér Ilona Olga
Dr. Csuha Erzsébet
Dr. Dános Klára
Dr. Dénes-Vanó Margit
Dr. Dobos Katalin
Dr. Dobroczi Mihály László
Dr. Domonkos Miklós
Dr. Draskovits Pál
Dr. Fülöp Márta Emília
Dr. Gerencsér Matild
Dr. Gömböcz Márta
Dr. György Judit
Dr. Györi Sándor József
Dr. Harangi Györgyné
Dr. Hauer Margit

Dr. Horváth Anna Mária
Dr. Horváth Róza
Dr. Ilés Valéria
Dr. Juhász Klára Sarolta
Dr. Jurák Borbála
Dr. Kenderes Mária
Dr. Kertesi Antal
Dr. Kiss Hedvig Margit
Dr. Kiss Vilma
Dr. Koltkó Éva Margit
Dr. Kovács Aranka
Dr. Kovács Béla
Kovács Lajosné Dr. Pászthory
Margit
Dr. Kovács Mária Olga
Dr. Krámer Judith Györgyi
Dr. Kránicz József
Dr. Kristóf András
Dr. Kristóf Margit
Krisztics Edéné dr.
Dr. Kustra Irén
Dr. Lásztity Alexandra
Lévay Sándorné Dr. Füstös
Katalin
Dr. Linn Sándor Andor
Dr. Lugasi Zsuzsanna
Dr. Lukáts Béla Lajos
Dr. Mannás Györgyi
Márky Gézánné Dr. Huk Ilona
Dr. Mohácsy Jánosné

Dr. Molnár Mária Magdolna
Nagné dr. Szilágyi Emília
Dr. Németh Edit Ida
Dr. Németh Gyula
Dr. Nyéki Éva
Dr. Osgyán Erzsébet
Dr. Osztás Imréné
Dr. Pálffy László György
Dr. Pálffy Lászlóné
Dr. Pálosi Marietta
Poórné Dr. Németh Magdolna
Dr. Radvány Éva Mária
Dr. Roth Ágnes
Dr. Sipkás Emil
Somogyiné Dr. Lohner Judit
Dr. Szabó Ilona
Dr. Szabó Mária
Szófogadó Pálné dr.
Dr. Tolnay Lajosné Dr. Écsi
Vilma
Dr. Tóth Mária Melinda
Dr. Tóth Zoltánné
Vadászi Józsefné
Dr. Vanyek Béláné
Dr. Varga Hajnalka Ágnes
Varga Istvánné Dr. Baróthy
Sarolta
Dr. Varga Rozália Zsuzsanna
Dr. Vargha Mihályné
Dr. Váradi Anna Teréz

Pázmány Péter Tudományegyetem

Gyémánt díszoklevél

Dr. Csonka Éva
Dr. Darányi Sándor Mihály
Dr. Ferencz Anna
Dr. Frigyer Katalin
Dr. Gálos György
Dr. Gonda István

Dr. Kismarjai Endréné
Dr. Kiss Mária Eugénia
Dr. Laszlovszky Józsefné
Groma Gizella
Dr. Merkly Belus István
Dr. Pankotay Józsefné Dr.
Brenner Marietta
Dr. Perge Valéria Ilona

Dr. Sártory Gabriella Erika
Sarolta
Dr. Szentmiklósi Péter Adolf
Dr. Szittner Antalné dr. Kálás
Judit
Dr. Tichler Magdolna Irén
Dr. Vezekényi Lajos

Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem

Vas díszoklevél

Dr. Török Eszter
Morway Dr. Fazekas Kornélia

Rubin díszoklevél

Rüll Imréné dr. Posgay Lilly
Dr. Wimmer Károly Ferenc
József

Platina díszoklevél

Vajna Istvánné dr. Abod
Margit

az aranydiplomások kezdő évei tértek volna vissza. Nyilvánvaló azonban, hogy csak mindnyájunk kemény elhatározásával és sokéves, céltudatos munkájával lehet kikerülni történelmünk egyik legmélyebb szakadékból – mondta Szabó László, s az egyetem nevében minden jubilánsnak egészségben és békességben töltött számos esztendőöt kívánt.

Beszédét követően adták át a jubileumi díszokleveleket. Az ünnepeltek ifjú gyógyszerészek és hallgatók művészi produkciókkal köszöntötték. Fuvolán **Szilágyi Zsófia** ötödéves, **Marosi Attila** negyedéves gyógyszerészhallgató, **Szilágyi Rita** rezidens gyógyszerész, hárfán dr. **Dóczy Veronika** PhD hallgató, a Neurológiai Klinika gyógyszerésze, hegedűn pedig **Bencsáth Zsófia** másodéves gyógyszerészhallgató játszott.

Navigare necesse est

Dr. **Kovács Béla** aranydiplomás gyógyszerész, sokuk kiváló gyógyszer technológia tanára beszélt a jubilánsok nevében. Mint elmondta, sok szellemi tartalékot halmoztak fel a hetvenen túli életkorra, s **Albert Schweitzert** idézte: „A gondolkodó ember felelős nemcsak magáért és közvetlen szeretteiért, de környezetéért, a többiekért, az egyetemes nemzetért is.” Úgy látja, országunk nemcsak gazdasági, hanem szellemi, intellektuális és bizalmi válságba került. Mit tehetnek az öregező gyógyszerészek? – tette fel a kérdést. Mindenek előtt ne adják fel szellemiségüket, ne vonuljanak vissza az élet dolgaitól, hogy az egyhangú nyugdíjas éveket morzsolgassák – mondta. Az ünnepség a Szózat elénekülésével és a jubilánsok számára adott fogadással ért véget.

Az összeállítást készítette: **Tolnai Kata**

Elismerések
kutatás-fejlesztésért

A Magyar Tudományos Akadémián november 30-án adták át az egészségügyi szakma egyik legrangosabb hazai elismerését, a sanofi-aventis/ Chinoin díját, aminek zsűrijét az MTA tagjai alkotják. Odaitélésekor nemcsak a gyakorlati hasznosíthatóság volt szempont, hanem a társadalmi érték is. A *Magyar Kutatási Díjat* idén a nanotechnológiára fókuszálva írták ki, amit ezúttal **Kellermayer Miklósnak**, a Semmelweis Egyetem Biofizikai és Sugárbiológiai Intézete igazgatójának ítelték oda. Az ő kutatási eredményei utat nyithatnak az úgynevezett amiloid alapú kórképek – többek között az Alzheimer-kór – kialakulásának jobb megértéséhez, diagnosztizálásához, kezeléséhez. A *sanofi-aventis/Chinoin Életműdíjat* **Acsády György** érsebész kapta. Számptalan kutatási eredménye és oktatási sikere mellett vezetői-szervezői munkája is jelentős. Az életműdíjjal olyan országosan elismert egészségügyi szakemberek munkáját honorálják, akik nemcsak iskolát teremtettek, de a gyakorlati és tudományos területen is sikereket értek el.

Arthritis Világnap az ORFI-ban

Betegfórumot és sajtótájékoztatót rendeztek az Arthritis Világnap alkalmából október 12-én az Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézetben (ORFI). A Lukács Klubot zsűfoglalásig megtöltő eseményen egyetemünk tanára, dr. **Poór Gyula** főigazgató, a Magyar Reumatológusok Egyesületének elnöke is tartott előadást „Gondolatok a rheumatoid arthritisről, a betegek leggyakoribb kérdései alapján” címmel. A rendezvény után a professzor lapunknak is beszélt a betegségről.

A reumatológiai megbetegedéseket különböző csoportokba oszthatjuk. Míg az ízületi porcot érintő kopásos (arthrosis), a csontrendszeri (pl. osteoporosis) és a lágyrészekben zajló kórfolyamatok elsősorban az idősebbekben alakulnak ki, addig a főleg az ízületi belhártya elváltozását okozó gyulladásos természetű betegségek (ízületi gyulladások, arthritisek) a középkorú és a fiatal korosztályt, sokszor a gyermekeket veszélyeztetik. Az arthritisek hátterében főleg lokális vagy szisztémás immunológiai kórok állnak, de azok lehetnek döntően a gerincet érintő gyulladások, ún. spondylarthritisek, baktériumok vagy vírusok által kiváltott ízületi gyulladások, illetve a kicsapódott húgysavkristályok által előidézett köszvény is – foglalta össze a lényegét a reumatológus professzor.

Országos hálózat

Az ízületi gyulladások világszerte egyre növekvő népegészségügyi problémát jelentenek, ami komoly terhet ró az egyénekre, a családokra és a társadalomra egyaránt. Nemcsak a betegségek magas száma, hanem az általuk okozott tartós életminőségromlás, rokkantság és keresőképtelenség, valamint az extrém költségek miatt is. Ráadásul egyes mozgásszervi kórképek – például a szisztémás autoimmun betegségek vagy a rheumatoid arthritis (RA) – magasabb halálzással járnak. Az RA-s betegek átlagos élettartama az átlagnépességnél tíz évvel rövidebb.

Mindig szakorvosnak és speciális laboratóriumi, röntgen és más szakirányú vizsgálatnak kell eldöntenie, hogy a kéz-kisízületek, vagy a nagyízületek arthritise mögött milyen kórfolyamat húzódik meg – szögezte le a szakember. Mivel a diagnózis korai felállítása a terápia időben történő megkezdése, és ezáltal annak eredményessége szempontjából meghatározó. Hazánkban is kiépült az arthritis centrumok országos hálózata, amely ma már több mint húsz szakemberrel és diagnosztikai lehetőségekkel jól ellátott szakambulanciát jelent. A reumatológiai kórképek alapfolyamatainak megismerését napjainkban rend-

■ Poór Gyula előadás közben

kívül gyorsan követi az ezeket előnyösen befolyásolni tudó, bizonyítékokon alapuló gyógyszer-molekulák kifejlesztése, és azok széles körű alkalmazása.

Biológiai gyógyszerek

Közülük is kiemelkedő jelentőségűek az ún. biológiai terápiás készítmények, melyek, noha költségesek, de az ízületi gyulladások kezelésében valóban forradalmi áttörést hoztak – jegyezte meg a professzor. A szóban forgó gyógyszereket a reumatológiában elsősorban olyan ízületi gyulladások kezelésére használják, ahol a háttérben immunológiai természetű elváltozások állnak. Ezek közül a legfontosabb a krónikus, progresszív sokízületi gyulladás, a rheumatoid arthritis, mely elpusztítja az ízületi porcot és csontot, súlyos deformitást, mozgáskorlátozottságot, belszeri szövődeményeket idézhet elő, és a betegek fizikai, pszichés és anyagi elnyomorodásához vezethet. A betegség gyermekkori változata ezeken túlmenően az élettani növekedést és fejlődést is gátolja. A pikkelysömörhöz társuló arthritis vagy a gerinc elmerevedésével járó Bechterew-kór szintén súlyos mozgáskorlá-

tozottságot okozhat. A betegségekben közös, hogy mindegyikben bizonyos fajtájú fehérvérsejtek aktiválódnak és gyulladás-keltő citokin fehérvérsejt – pl. tumor necrosis faktor- α (TNF- α) vagy interleukin-6 (IL-6) – termelődnek nagy mennyiségben, melyek a szövetpusztítás fő elemei.

Az injekcióban és infúzióban adható biológiai gyógyszerek az igen fájdalmas tünetek csökkentése mellett hatékonyabban gátolják a betegség előremenetelét, s így megóvják a beteget az elnyomorodástól, a különböző szövődeményektől és élettartamuk megrövidülésétől. Az arthritises gyermekek számára az említett terápia megnyitja a teljes élet lehetőségét testileg, lelkileg és szociálisan egyaránt. Magyarországon több mint négyezer ízületi gyulladásban szenvedő felnőtt és fiatal betegen alkalmaztak eddig biológiai készítményt, nagy többségükben kiváló eredménnyel.

Munkában tartás

Arthritis Világnapot először 1996-ban rendeztek, és 2008-tól az Európai Reumaellenes Liga (EULAR) töltte be vezető szerepet a nap üzenetének megfogalmazásában. Ez az idén a „Let's work together” szlogen volt. Az arthritist szenvedők munkában tartására, illetve a munkához való visszatérésére a mai terápiás adottságainkkal komoly és reális lehetőségünk van. Csak ez teremtheti meg ezen betegcsoport teljes esélyegyenlőségét. Reméljük, hogy a betegfórumon és a sajtótájékoztatón elmondottakkal nemcsak az orvosok, hanem a

■ A világnap résztvevői

döntéshozók és a társadalom figyelmét is sikerült felhívni a még mindig nem kelendő süllyel kezelt gyulladásos reumatológiai kórképekre, mondta zárásként a III. Sz. Belgyógyászati Klinika II. Sz. Kihelyezett Résztvevőjét vezető dr. Poór Gyula.

(Tolnai – Tóth)

Mindenkinek előnyös

Fennállásának egyéves évfordulójához érkezett egyetemünk Gyógyszerkutató és Gyógyszerbiztonsági Centruma (DDSC), ebből az alkalomból kérdeztük prof. dr. Mátyus Péter igazgatót a centrum eddigi tevékenységéről, eredményeiről.

Az intézmény vezetője elmondta, hogy a DDSC nagyon hasznos és meglepően sokszínű együttműködések kezdeményezett az elmúlt egy évben. A Tanács tagjai kapcsolatot kerestek az egyetem klinikáival és elméleti intézeteivel, innovatív ötleteket, projektjavaslatokat, kezdeményezéseket gyűjtve. Ezek közül többhöz sikerült is partnert találni.

Népegészségügyi szemészeti betegség orvoslása

Mátyus professzor a Centrum legjelentősebb munkájának egy olyan önerőből elindított gyógyszerhatóanyag új terápiás indikációban történő klinikai kipróbálását tekinti, amely egy népegészségügyi problémát jelentő szemészeti betegség kezelésére szolgál. Az együttműködésben részt vesz dr. **Németh János** professzor, a Szemészeti Klinika Tömő utcai részlegének vezetője, dr. **Somogyi Anikó**, a II. Sz. Belgyógyászati Klinika docense, dr. **Magyar Kálmán**, a Gyógyszerhatástani Intézet professor emeritusa, **Zelkó Romána** professzor asszony, az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet (EGYGYSZI) igazgatónője, valamint a Mátyus professzor által vezetett **Szerves Vegytani Intézet**. A klinikai vizsgálatok biztatóak, sőt, szabadalmi bejelentés is született már, amely hasznosítására szerződést is kötöttek egy gyógyszeripari partnerrel.

Együttműködések

Az onkológia területén indult egy típusában új klinikai vizsgálat, több intézmény bevonásával. Az együttműködés külső partnere a Sanofi-Aventis Gyógyszergyár, az egyetem klinikusainak munkáját dr. **Jákó Kinga** orvosszakmai igazgató koordinálja. Mátyus professzor úgy véli, hogy fontos együttműködés alakulhat ki a jövőben az új Onkológiai Centrummal, amelyet **Tulassay Zsolt** professzor vezet. A folyamatos szakmai eszmecsere és új projektek kidolgozása érdekében a Richter Gedeon Gyógyszergyárral, közelebbről **Németh**

■ Mátyus Péter

György igazgató részlegével is született egy együttműködési megállapodás. Hosszú távú együttműködés kezd kibontakozni a Szemészeti Klinika és a Pannon Pharma Gyógyszergyár részvételével. Egy új fogászati készítmény fejlesztése is elindult a Konzerváló Fogászati Klinikán prof. **Nyárasdy Ida** igazgatónő és prof. **Zelkó Romána** vezetésével, az EGYGYSZI és egy külső gyári partner bevonásával. A fejlesztés eredményeként megszületett egy kísérleti készítmény, amelynek mikrobiológiai vizsgálata hamarosan megkezdődik. A gyulladásgátlás területén prof. **Gyires**

Klára, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet igazgatónője, prof. **Kárpáti Sarolta**, a Bőr- Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika igazgatónője és egy ipari partner közreműködésével új készítmény vizsgálata indult el.

A centrum működése összességében bevételeket eredményezett az egyetem számára, szinte dologi kiadás nélkül, megkönynyítve az egyetem megfelelő egységeivel történő kapcsolatfelvételt és együttműködést a külső partnerek számára.

Oktatás, gyógyszerbiztonság, kutatáshasznosítás

Egy új gyógyszerkutató M.Sc. képzés szervezését is elindította a DDSC prof. **Hudecz Ferenc** rektor úr kezdeményezésére az ELTE és a Semmelweis Egyetem együttműködésében, amelynek akkreditációjára hamarosan sor kerülhet. Ezzel a képzéssel tovább bővíthet a budapesti universitas szellemiséget erősítő összefogás a két patinás egyetem között.

A gyógyszerbiztonság területéről, amelybe az egyetemen folyó farmakogenetikai tevékenység, illetve a mellékhatás-regisztrációk koordinálása is beletartozik, bővebb tájékoztatással később szolgál majd Mátyus professzor.

A Centrum vezetője elmondta, hogy nagyon örül az Innovációs Kft-vel létrehozott együttműködés sikerének. A két intézet egymással karöltve tudott több projektet újtárra indítani, amiknek száma a professzor reményei szerint a jövőben tovább fog bővülni.

Fotó, szöveg: BMD

Pungor Ernő Asztaltársaság

Idén május 27-én alakult 12 résztvevővel a kiváló tudós, tudományszervező szellemi örökségének érvényesítéséért 12 alapító és felkért taggal a társaság, melynek tagja **Tulassay Tivadar**, egyetemünk rektora is. (Tagok: **Bendzsel Miklós**, a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke, **Dudits Dénes**, az MTA alelnöke, **Fodor István**, az Ericsson Magyarország korábbi elnöke, **Pakucs János**, a Magyar Innovációs Szövetség tiszteletbeli elnöke, **Szendró Péter**, a Szent István Egyetem korábbi rektora, **Závodszy Péter**, az MTA Enzimológiai Intézet igazgatója, **Bogsh Erik**, a Richter Gedeon NyRt. igazgatója, **Chikán Attila**, a Corvinus Egyetem professzora, korábbi miniszter, **Freund Tamás**, az MTA KOKI igazgatója, **Patkó Gyula**, a Miskolci Egyetem rektora és **Pártos Ferenc**, a Corvinus Egyetem innovációs igazgatója.) Az alapító nyilatkozatban a tagok kinyilvánították a többi közt azon szándékukat, hogy a magyar szellemi értékek, az innováció, a műszaki és természettudományi alkotások létrehozásán, érvényre jutásán, megismerésén és hasznosításán munkálkodnak. Tevékenységük során Magyarország, kormányzati ciklusokon átívelő, ugyanakkor a mindennapok cselekvéseiben is realizálódó egyetemes érdekeit és szolgálatát tekintik egyedül irányadónak.

Állásfoglalást hoztak nyilvánosságra szeptemberben az oktatási rendszer átfogó megújításának szükségességéről, novemberben pedig a tudomány és az innovációpolitika gazdasági fejlődésben betöltött szerepéről.

Lélegeztetőgép adományból

A Tűzoltó utcai Gyermekklinika Onkológiai és Hematológiai Osztálya az Együtt a Leukémiás Gyermekéért Alapítvány 5 millió forintos támogatásából egy – a tumoros, leukémiás gyermekek gyógyításához nélkülözhetetlen – minden korcsoportnál optimálisan használható lélegeztetőgépet vásárol – jelentették

■ **Farkas Erika** alapítványi kurátor, **Szabó András** klinikaigazgató, **Fodor Zsuzsa** kuratóriumi elnök, **Kovács Gábor**, a hematológiai osztály vezetője és **Aranyosi Gáborné** főnővér

be október 28-án. Mivel a kezelt betegek testmérete a kiscsecsemőtől a felnőtt méretig terjedhet, ezért nélkülözhetetlen egy minden korcsoportnál optimálisan használható Servo Universal lélegeztetőgép. A tumoros, leukémiás betegek, ha az akut állapotromlásan túljutnak, már jó eséllyel gyógyíthatók, ezért nagyon fontos, hogy rendelkezésre álljon egy minden igényt kielégítő gép a különböző testmérettel rendelkező betegek átmeneti gépi lélegeztetéséhez.

Onkológiai és hematológia osztályról

Mintegy évi 100 új daganatos gyermeket látnak el a Semmelweis Egyetem II. Sz. gyermekklinikájának osztályán, ami a daganatos és leukémiás gyermekek kezelő országos hálózat központjaként működik. Az ország összes onkológiai gyermekbetegének 44%-át itt kezelik. Az orvosok mellett speciálisan képzett onkohematológiai szaknővérek, gyógyterapeuta, foglalkoztatók, játékkerapeuták, gyógytornászok és pszichológusok segítik a gyerekek gyógyulását.

A klinikának összesen 134 ágya van, amiből 54 a Hematológiai, Onkológiai és Neuroonkológiai Osztályokon található. Emellett 5 kezelőhelyet alakítottak ki az újonnan létrehozott nappali osztályon, hét olyan baba-mama szobával együtt, amelyekben komforttal tudják az itt lévő hematológiai betegeket elhelyezni. Az onkológiai és hematológiai betegek gyógyszeres ellátásán kívül a sebészeti beavatkozások nagy része is itt zajlik, a gyermeksebészeti részlegen. Két gyermeksebész van, két aneszteziológus, intenzív szakorvos, van intenzív osztály és posztoperatív részleg, tehát a műtéti ellátás teljes vertikumára fel vannak készülve. Bizonyos esetekben az I. Sz. gyer-

mekklinikán történik maga az operáció, igen szoros együttműködés van az egyetem két gyermekgyógyászati klinikájának sebészeti gárdája között. Sugárterápiára az Országos Onkológiai Intézetbe szállítják át a gyerekeket – ez nagyon jól működő, évtizedek óta bejáratott út.

Gyermek-neurológiai csoport

Feladata bármilyen daganatos gyereknél jelentkező neurológiai tünetek azonnali és szakszerű értékelése és vizsgálata, a gyermek-endokrinológia feladata az endokrinológiai problémák – például egy agydaganat eltávolítása utáni kieséses tünetek – feltérképezése. A súlyos sorvadás megelőzése – például kemoterápia vagy sugárkezelés kapcsán, mikor nem eszik a gyerek – a gyermek-gasztroenterológusok feladata, megfelelő diéták, esetleg megfelelő intravenás táplálás beállításával.

A klinikának saját röntgenlaboratóriuma és saját ultrahang laborja van. Emellett van klinikai kémiai laboratórium is a sürgős esetekre, de a hétköznapi rutinvizsgá-

Tanatológiai munkacsoport

A Magatartástudományi Intézet 2004-ben létrehozta a halál, haldoklás, gyász pszichológiai kérdéseivel és a súlyos betegeket ellátó egészségügyi dolgozók lelki egészségével foglalkozó munkacsoportját. A munkacsoport célja kutatások, felmérések végzése illetve összefogása; konzultáció, tanácsadás kutatóknak, valamint a Tanatológia/Palliatív terápia kurzus szervezése.

www.magtud.sote.hu/tanatologiai-kutatocsoport.htm

A medikusok számára félévente indított kurzus rendkívül népszerű és jelentős a szerepe a hallgatók szemléletének formálásában.

latokat egy ideje a nagy központi egyetemi laboratóriumban, az I. Sz. Belgyógyászati Klinikán végzik. A speciális genetikai laboratóriumukban az összes leukémiás gyerek kezelésének megkezdése előtt genotípus-elemzést készítenek, amiből kiderül, hogy vannak-e úgynevezett marker kromoszómák. Az immunológiai vizsgálatokat az I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben végzik, illetve egyes esetekben a Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetben, a **Falus András** professzor által végzett flow citológiai vizsgálatok is rendelkezésre állnak. A biopsziás anyagok értékelése megosztva történik az egyetem két patológiai intézetében szervek szerint, illetve az ottani specialitások függvényében. Agydaganatok esetén az új uniós elvárásoknak megfelelően külső nemzetközi kontrollra is szükség van az értékelésnél – ennek technikai feltételeit most alakítják ki.

MR vizsgálatra a Városmajor utcába, a Heim Pál Kórház MR laborjába, illetve a Szentágotthai Tudásközpont MR laborjába küldik a gyerekeket.

A klinika mindhárom fekvőosztályán vannak olyan – saját fürdőszobás – szobák, ahol a gyermeket egyik szülőjével együtt tudják elhelyezni. Az ambulancia fölött kialakított hét nagyon szép baba-mama szobában azok lakhatnak térítésmentesen, akik a földrajzi távolság, illetve szociális helyzetük miatt nem tudnak máshogy megoldani a kezeléseik időszaka alatti budapesti tartózkodást. **TK**

leave your body behind

enquist.hu

puha, gördülő,
egészséges,
könnyed,
csökkenti a fájdalmat,
megerősít...

Márkából:
1136 Tátra u.29/b
(+36 20) 961 2511

Built on Softy System™
enquist.

Megújul a bőrklinika

A Norvég Alapok eddigi legnagyobb támogatását kapta meg az egyetem bőrgyógyászati klinikája. A közel 1 milliárd forint (2,7 millió euró) támogatást több fordulós pályázaton nyerték el a Mária utcai épület felújítására, bővítésére. A pályázat, és így a beruházás fő célja a fiatal magyar orvosok itthon tartása az elméleti és gyakorlati képzés helyszíneinek korszerűsítésével. Az építkezés 2010-ben kezdődik, és várhatóan 2011 első harmadában fejeződik be.

Fotó: D. Kiss Balázs

■ **Polgár Tamás**, a Norvég Nagykövetség munkatársa, **Siri Ellen Sletner**, Norvégia magyarországi nagykövete, **Szél Ágoston** rektorhelyettes, **Kárpáti Sarolta** klinikaigazgató és **Zicherman-Mikulás Brigitta**, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség fősztályvezetője

Az Európai Gazdasági Térség (EGT) és a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2004 – 2009. program keretében az EU-hoz újonnan csatlakozott tagállamok vissza nem térítendő támogatáshoz juthatnak sikeres pályázat esetén. Három nem EU-tagállam adományozó – Norvégia, Izland és Liechtenstein – az EGT tagjaként azon-

ban részesedik a belső piac előnyeiből. A Semmelweis Egyetem Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinikáján működő Nékám Alapítvány humánerőforrás- és oktatás-fejlesztésre nyújtott be támogatási igényt „A XXI. századi medicina-felsőoktatás infrastruktúrális hátterének kialakítása és a „brain-drain” megakadályozása a Nékám

Alapítvány segítségével” címmel. A 2011 első harmadában megvalósuló beruházást a pályázatból 2 742 126 euróval támogatják. A tervezett fejlesztés teljes költségéből 10% önrészt az alapítvány, valamint a Semmelweis Egyetem közösen biztosítják. A projektet az alapítvány az egyetemmel közösen valósítja meg, norvég partnerként a pályázatot az oslói Rikshospitalet támogatja. A Nékám Alapítvány egyetemmel való együttműködése nem új keletű, így készülhetett el korábban a hazánkban egyedülálló országos hatáskörű STD Betegellátó és Diagnosztikai Centrum, valamint a Kozmetológiai Központ is.

A Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika eredeti épületrésze 2005-ben ünnepelte fennállásának 130. évfordulóját. Az elmúlt években az épület teljes felújítására anyagi okokból nem került sor. A jelen projekt célja az elméleti (oktatási) és gyakorlati (ambuláns és fekvőbeteg-ellátóhelyek) képzés helyszíneinek korszerűsítése. Megvalósulásával lehetőség nyílik további oktatási feladatok (szakorvosok, egészségügyi szakdolgozók, asszisztensek képzése, továbbképzése, MSc képzés) ellátására is. A fejlesztés során a klinika épületében új helyiségeket alakítanak ki, illetve a már meglévők funkcióját bővítik, korszerűsítik, akadálymentesítést valósítanak meg. Az oktatóerő megtartását a Nékám Alapítvány fontos feladatának tekinti, a projekt megvalósulása erre is lehetőséget teremt, ugyanis a felújított, korszerű intézmény segít a legmagasabban kvalifikált, fiatal munkaerő pályán és Magyarországon tartásában.

tolnai

Domborműavatás az EOK-ban

Fotó: D. Kiss Balázs

■ **Az alkotók: Balázs Mariann, Magyar Balázs és Toronya Laura**

Három új alkotással bővült az egyetem professzori arcképcsarnoka november 4-én, amikor az immár hagyományossá vált domborműavatásra került sor az egyetem Elméleti Orvostudományi Központjában.

A domborműpályázat a Semmelweis Egyetem és a Magyar Képzőművészeti Egyetem közötti együttműködés része. A négy éve sikeres koprodukció eredménye a 20 darabból álló professzori portrékat felsorakoztató gyűjtemény. A sorozat korábban az egyetem központi épületének lépcsőházát díszítette, a felújítást követően viszont szükségesnek bizonyult az Elméleti Orvostudományi Központ aulájába történő áthelyezésük, ahol hatásosabban érvényesülhet a régi korokra emlékeztető arcképcsarnok-jellege.

Kiemelkedő professzoraink képmását a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrász szakos hallgatói formázták. **Nónay Tibor** professzor arc-mása **Toronya Laura**, **Korányi Sándor** professzor portréja pedig **Balázs Mariann** munkáját dicséri. **Magyar Balázs**, a domborműpályázaton négy éve sikeresen szereplő, immár 5. éves szobrászhallgató készítette **Nyiró Gyula** professzor portréját. A nyertes alkotásokról minden évben hozzáértő szakmai zsűri dönt.

Az ünnepségen dr. **Tulassay Tivadar** és dr. **König Frigyes** rektorok és **Karádi István** ÁOK dékán leplezték le az idei három bronz domborművet. A magas minőségű alkotások méltón bővítik az egyetem figyelemreméltó művészeti gyűjteményét.

Kenyeres Ibolya

Barátság nemes eszméje jegyében

■ Az avató közönsége

Fennállásának 20. évfordulója alkalmából a Semmelweis Egyetem Baráti Köre, évi rendszeres közgyűléséhez kapcsolva, emléktábla avató ünnepséget tartott nagy érdeklődés mellett a NET Aulájában november 25-én. Az impozáns, 1 méter átmérőjű, 62 kg-os öntött bronz táblán a következő klasszikus görög idézet olvasható (képünkön): „Mindazon javak közül, amelyekben a bölcsesség részesít bennünket, a barátság a legérték-

sebb.” (Epikurosz), alatta a tábla síkjából kiemelkedő, szoborszerűen formált, barátságra összekapcsolódó két kéz látható. A mű **Madarassy István** ötvös-szobrászművész alkotása.

Monos Emil professor emeritus, a Baráti Kör elnöke egy igen fontos *rejtett kurikulum manifesztációjaként* jellemezte a táblát, ami a *barátság eszméjének plántálása és művelése*, amely – legalább mint

lehetőség – egyetemi képzésünk minden tantárgya, szakmai kurrikuluma háttérében megtalálható. Ennek a nemes eszmének ébresztését, ápolását végzi – immár két évtizeden át, alkotó módon – a Baráti Kör.

A Medikus Zenekar 11 fős kamaragyüttese, lélekemelő szép bevezető koncerttel erősítette meg az ünnepi hangulatot. A Semmelweis Egyetem felső vezetése nevében, **Tulassay Tivadar** rektor kérésére, **Kellermayer Miklós** rektorhelyettes tartott avatóbeszédet, s leplezte le az emléktáblát a Baráti Kör elnökével közösen. Köszöntőbeszédet mondott **Szél Ágoston** általános rektorhelyettes, mint a Doktori Tanács előző elnöke, **Rácz Károly** a Doktori Tanács újonnan megválasztott elnöke, **Szécsényi-Nagy Balázs** EHÖK elnök, és **Sótonyi Péter**, a Kerpel-Froniusz Tehetséggondozó Program Tanácsának elnöke. A közelgő év végi nagy ünnepek hangulatának ébresztését is szolgálta a Baráti Kör és a Semmelweis Kiadó közös kiadványa, a művészi kivitelű egyetemtörténeti naptár kedvezményes árusítása a helyszínen.

Tk
Fotó: R. A.

Történelem – Költészet – Genetika

Az egyetemes kultúra fenti szegmensei találkoztak egymással a Semmelweis Egyetem Baráti Kör szeptember havi összejövetelén, és adtak ismét nagyszerű élményt a résztvevőknek. Az egykori budapesti orvoskar története elevenedett meg a három alkalmas virtuális séta befejező részén, dr. Molnár László segítségével. Egyetemünk levéltárának vezetője 1890 – 1910 között a kor legkiválóbb építészeti által megtervezett és megépített intézetek és klinikák egész sorát mutatta be az érdeklődőknek.

A séta állomásai A Högyes Endre utcai Kórtani Intézet, majd az I. Sz. Gyermekklinikára, az új Anatómiai Intézet, a külső klinikatelepen a I. Sz. Nőgyógyászati Klinika, az Ideg- és Elme-kórtani Klinika, a Sebészeti Klinika, az akkori III. Sz. Belgyógyászati Klinika és a Sztomatológiai Klinika voltak. 100 év távlatából is csak csodálattal adózhatunk az akkori egyetemfejlesztő politikusoknak.

Ezután következett **M. dr. Bujdosó Györgyi**, az MTA és az Igazságügyi Orvostani Intézet kutató munkatársának elő-

Fotó: Lilly Keller

adása „*Genetika az orvosi gyakorlatban*” címmel, kiegészülve **Mécs Károly** színművész irodalmi illusztrációival. (A házaspárt lásd a képen.)

Sejtekig ható nyomozás

A genetikának e helyen a származás megállapításában jut döntő szerep. A családi anamnézis, az antropológiai vizsgálatok ma kiegészülnek DNS-vizsgálattal, különböző kromoszóma-variációk (Q-sávós kromoszóma, Y kromoszóma) vizsgálatokkal, és így a rokon kapcsolat közel 100%-os biztonsággal állapítható meg, illetve zárható ki.

Elsőként a 2000-ben páratlan sajtóvissz-

hangot kiváltott, 53 évi hadifogságból, a Gulágról hazatért **Toma András** származási hovatartozásának genetikai meghatározása kápráztatta el a hallgatóságot. Ezt követően a XVII. századi borosjenői végvár védőjének, a történelemből jól ismert **Kádár vitéznek**, valamint késői leszármazottjainak, ma is élő hozzátartozóinak, azaz az 500 éves család genealógiájának feltárása és igazolása következett. Végül a **Barabás Miklós A Dégenfeld család** című híres festményén látható személyek származási elemzését hallgathatták meg a résztvevők. Bizonyító adatok alapján a XIX. században készült festmény címének megváltoztatására került sor, mivel a festményen valójában nem az egész család, hanem csak a gyermekek szerepelnek. Így a mai cím: „*A Dégenfeld gyerekek*”.

Felemelő költészet

A genetikai előadást átszöve **Mécs Károly** igaz művészi átéléssel adta elő a magyar irodalom néhány gyöngyszemét. Élmény volt hallani tőle **Kormos István**, **Áprily Lajos**, **Sinka István**, **Dzsida Jenő** egy-egy versét, melyek tematikailag is tökéletes harmóniában voltak Bujdosó Györgyi előadásával. Az est keretében a tudós-művész házaspár szép példáját adta a művészet és a tudomány elválaszthatatlan egységének.

dr. Donáth Tibor

Külföldiek oktatása a TF-en

A TF-en az angol nyelvű képzés 1993-ban kezdődött, azóta 272 külföldi hallgató vehette át diplomáját, főleg görög és ciprusi állampolgárok, de volt köztük kanadai, angol, norvég, svéd, dán, orosz, török, iráni, dubai, nigériai, dél-afrikai, indiai, koreai, japán, ausztrál, és barbadosi hallgató is. Ez mutatja, hogy a TF igen kiterjedt külföldi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, és szívesen jönnek ide tanulni más országokból, nem utolsósorban a kiváló tanárok miatt is.

képzésben, illetve valamennyien gyakorlati és elméleti órákat hallgatnak az adott szakirányon belül.

A legbeszédesebb információ a tanfolyamról talán az, hogy eddig több mint 1600 edző csaknem 100 különböző országból vett részt a képzésben és szerezte meg a képesítést. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság Olimpiai Szolidaritás szervezete 1999 óta együttműködik a tanfolyamot szerve-

Fotók: tolnai

■ A nemzetközi edzőképző tanfolyam hallgatói

■ Erasmus keretében érkezett hallgatók csoportja

A legnépszerűbb mindig is a Testnevelő tanár és a Humánkineziológia szak volt, nem ritkán 20–30 fős évfolyamlétszámmal, ami – viszonylag kis karról lévén szó – nem kevés. Ezek a szakok 4 éves képzést biztosítottak, hasonlóan a magyar nyelvű képzéshez.

A Bologna-folyamat eredményeképpen a TF-en is átalakult a képzés struktúrája. A jelenlegi 12 hallgató három évig tartó Testnevelő-edző B.Sc. szakon tanul, ahonnan lehetőségük nyílik majd továbbmenni a kettő és fél éves Testnevelő-egészségtan tanári M.A., vagy a kétéves Humánkineziológia M.Sc. szakra, szintén a TF-en.

A TF népszerű célpontja az Erasmus csereprogramban résztvevő külföldi hallgatóknak is, minden félévben legalább 15-en jönnek különböző európai országokból. Ők is az angol nyelvű képzésbe kapcsolódnak be egy vagy két félév erejéig.

A 2009/10-es félévben 13 hallgató tanul a TF-en az Erasmus csereprogram keretében, amely szám előre láthatólag 20 főlé fog emelkedni a második félévben. Legtöbbjük Spanyolországból érkezett, de Portugáliából, Görögországból, Franciaországból és Németországból is gyakran jönnek hallgatók.

A TF nemzetközi kapcsolatait bemutatva mindenképpen meg kell említeni az 1971

óta futó Nemzetközi Edzőképző Tanfolyamot (NET) is, amely egy három hónapos intenzív program, mind az őszi, mind a tavaszi szemeszterben. A NET programban az edzők részt vesznek az általános elméleti

zöld egységgel, ugyanis a „Scholarship for Coaches” elnevezésű programjával igyekszik támogatást nyújtani elsősorban a fejlődő országok edzőinek, hogy addigi tudásukat professzionális szintre emeljék.

Thaiföldi delegáció az Ortopédiai Klinikán

November 30-án magas rangú thaiföldi delegáció érkezett az Ortopédiai Klinikára dr. **Prat Boonyawongvirot** egészségügyi államtitkár, prof. **Sarantra Waikakul**, a Mahidol Egyetem professzora, illetve a Thai Királyi Ortopéd Társaság elnöke vezetésével. A 24 látogató között több minisztériumi szakember, kórházigazgató, katonai egészségügyi szakember és egyetemeken dolgozó ortopéd szakorvos szerepelt. A thaiföldiek tanulmányútjának célja a közép-európai országok egészségügyi rendszerének megismerése volt. A rendezvényen előadást tartott dr. **Szendrói Miklós** egyetemi tanár, az Ortopédiai Klinika igazgatója, a magyarországi graduális és posztgraduális orvosképzésről. A Magyar Ortopéd Társaság részéről dr. **Bucsi László** elnök és dr. **Zahár Ákos** főtitkár vettek részt a thaiföldi vendégek fogadásában. A külföldi szakemberek Magyarország után Horvátországban és Szlovéniában folytatták tanulmányútjukat.

■ A delegáció tagjai és Sümeghy Gyula igazgató

A címlapon: Szendrói Miklós klinikaigazgató, Bucsi László, a MOT elnöke, Prat Boonyawongvirot egészségügyi államtitkár, Wonchat Subhachaturas, a thai orvosi társaság nemzetközi kapcsolatok igazgatója, Sarantra Waikakul, a Mahidol egyetem professzora, a thai ortopéd társaság elnöke.

Hírek – események

ETK TDK

Az ETK-n november 18-án helyi TDK konferenciát tartottak prof. dr. **Szabolcs István** egyetemi tanár, az Egészségtudományi Kar dékánhelyettesének elnökletével. A XXXII. konferenciát szervezték meg a karon. Mintegy 18 előadással és 25 hallgató részvételével neveztek be érdekesebbnél érdekesebb előadásokkal.

Az alábbi eredmények születtek:

Szakmai nívódíj (2009)

Kereskedelmi forgalomban kapható élelmiszerek gluténtartalmának mérése

Balogh Krisztina, Dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Varga Zsuzsa PhD, főiskolai docens, Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Testtartásra ható különböző önállóan végzett mozgásprogram kontrollcsoportos vizsgálata

Tóth Emese – Farkas Zsófia, Gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: dr. Horváth Mónika főiskolai docens, tanszékvezető; dr. **Darabosné Tim Irma** mestertanár, Fizioterápiás Tanszék

Nívódíj

Védőnő hallgatók gyermekvállalási tervei kedvező jövőbeli élet esetén

Papp Anita, Védőnő szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Soós dr. Kiss Zsuzsanna főiskolai docens, Népegészségtani Intézet Családgondozási Módszertani Tanszék

Perimenopauzában lévő nők fizikai aktivitásának összefüggése motivációs és életmódbeli tényezőkkel

Tóth Klára Eszter – Karóczy Csilla Kata, Gyógytornász szakirány, IV. és II. évfolyam

Témavezető: dr. Kovács Éva tanársegéd, Morfológiai és Fiziológiai Intézet

Zenészek mozgásszervi panaszainak hangszer-specifikus fizioterápiás vizsgálata

Orbán Judit, Gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: dr. Darabosné Tim Irma mestertanár; dr. **Horváth Mónika** főiskolai docens, tanszékvezető, Fizioterápiás Tanszék; dr. **Farkas Judit** ortopéd-traumatológus szakorvos, Zuglói Egészségügyi Szolgálat

Teljestest-hypothermiával kezelt hypoxias ischaemias encephalopathiás újszülöttek vizsgálata a gyógytornász szemszögéből

Bögrea Andrea, Gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Bodnár Hajnalka főiskolai tanársegéd, Fizioterápiás Tanszék; dr. **Szabó Miklós** egyetemi adjunktus, SE-ÁOK I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika; dr. **Schultheisz Judit** orvosszakmai-ügyintéző, Gézengúz Alapítvány; dr. **Bangó Márta** orvos, SE-ÁOK I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika

Az egészségügyi vállalkozások piaci lehetőségei napjainkban – Vállalkozási hajlandóság vizsgálata a SE-ETK hallgatói körében

Szűcs Imre, Gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: dr. Garaj Erika PhD, főiskolai docens, Egészségügyi és Szociális Menedzsment Tanszék

2011. évi OTDK-n való részvétel

Kereskedelmi forgalomban kapható élelmiszerek gluténtartalmának mérése
Balogh Krisztina

Gyümölcszöldségek összes polifenol tartalmának és antioxidáns aktivitásának összehasonlító vizsgálata

Pintér Eszter, Dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Varga Zsuzsa PhD, főiskolai docens, Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Veseátültetés és a postoperatív húgyúti infekció összefüggés-vizsgálata

Zsirmik Anita, Ápoló szakirány, III. évfolyam

Témavezető: Illyésné Rajki Veronika főiskolai tanársegéd, Ápolástudományi és Egészségpedagógiai Intézet; **Németh Katalin** tanársegéd, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Ápolástudományi Tanszék; **Holczer Jánosné** diplomás ápoló, Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központi Sebészeti Klinika, Transzplantációs Osztály

Védőnő hallgatók gyermekvállalási tervei kedvező jövőbeli élet esetén

Papp Anita

Zenészek mozgásszervi panaszainak hangszer-specifikus fizioterápiás vizsgálata
Orbán Judit

Az egészségügyi vállalkozások piaci lehetőségei napjainkban – Vállalkozási hajlandóság vizsgálata a SE-ETK hallgatói körében
Szűcs Imre

Magyar Gyógytornászok Társasága külföldjára

Újszülöttkori plexus brachialis sérültek elektroterápiás kezelésének hatékonyság-vizsgálata

Gurbi Judit, Gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Balogh Ildikó főiskolai docens, Fizioterápiás Tanszék; **Szeredai Márta** gyógytornász, Szent Margit Kórház Fejlesztőneurologiai Osztály

Magyar Védőnők Egyesülete külföldjára

Természetes módon és asszisztált eljárások során megtermékenyült nők összehasonlító vizsgálata a várandósság, szülés és a gyermekgyógyászat időszak lezajlásának tekintetében

Szalainé Pintér Boglárka – Leskó Beáta, Védőnő szakirány, IV. és III. évfolyam

Témavezető: dr. Ács Nándor egyetemi docens, Egészségpedagógiai és Klinikai Módszertani Tanszék

Magyar Ápolási Egyesület külföldjára

Veseátültetés és a postoperatív húgyúti infekció összefüggés-vizsgálata
Zsirmik Anita

Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének külföldjára

Magas antocianin tartalmú gyümölcsök antioxidáns hatóanyagainak változása feldolgozás során

Dula Gabriella – Sevcsik Orsolya, Dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Gilingerné dr. Pankotai Mária főiskolai docens, Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

HÖK külföldjára

Védőnő hallgatók gyermekvállalás előtti párkapcsolati tervei

Lajáné Kuris Loretta, Védőnő szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Soós dr. Kiss Zsuzsanna főiskolai docens, Népegészségtani Intézet Családgondozási Módszertani Tanszék

Értékes műszer

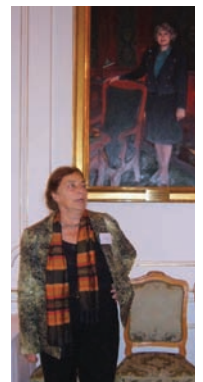

■ Lemezfestő műszer

Az ÁOK II. Sz. Gyermekklinika hematológiai osztálya számára egy csúcsmínőségű (W7150 típusú) lemezfestő automatát és cytocentrifugát adományozott az Együtt a Daganatos Gyermekéért Alapítvány november 16-án – tudtuk meg **Takácsné Stalter Judittól**, az alapítvány kuratóriumának elnökétől. A szervezet a felajánlott személyi jövedelemadó 1 százalékából vette meg a közel 4 millió forintos csúcsmínőségű gyógyító eszközöket. A készülék a hagyományos kenetfestési eljárásokhoz képest sokkal részletesebb, pontosabb és alaposabb feldolgozást, kiértékelést és diagnózist tesz lehetővé.

Magyarok a svéd parlamentben

A WHO-EU szervezésében október 14–15-én a Svéd Parlamentben tartott gazdasági kríziskonferencián egyetemünkről részt vett dr. **Kopp Mária** egyetemi tanár, az ÁOK Magatartástudományi Intézet kutatási igazgatóhelyettese, aki „Gazdasági krízis és munkahelyek – a lelki egészség válsága a változó társadalomban” címmel félórás előadást tartott. Az eseményen svéd, brit, amerikai, észt, belga, cseh, ukrán, ausztrál, német, finn előadók voltak jelen, a magyarok közül professzor asszony és dr. **Kurimay Tamás** pszichiáter professzor, a Budai Egészségközpont munkatársa vett részt (1979-ben a SOTE ÁOK-n szerezte diplomáját, pszichiáter, addiktológus szakorvos, pszichoterapeuta, pszichiátriai rehabilitációs szakorvos). Ő beszámolt a magyar tapasztalatokról, hogy miként lehet segíteni a mentális betegnek és azok családtagjainak a gazdasági válság idején.

■ **Kopp Mária** a Svéd Parlamentben

Kerékpáradományok

Az Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány a közelmúltban a „Bringázó fiatalok” közösségtől 6 kerékpárt kapott. A II. Sz. Gyermekklinika kerékpározni és bringázni tudó kis betegeit a kiskörösi rehabilitációs központban – a tavasz beköszöntével – kerékpártúrára viszik. A Hősök terén az őszi folyamán már kipróbálhatták a járműveket a gyermekek.

Tüdőgyógyász események

A Szemészeti Klinika Tömő utcai tantermében november 20-án az ÁOK Pulmonológiai Klinikája tüdőgyógyászok, belgyógyászok, háziorvosok, klinikai immunológusok, allergológusok, rezidensek számára továbbképzést szervezett „Légúti immunológia, allergológia” címmel. Szóba került a T-reg sejtek szerepe allergiás rhinitisben és asztmában, az asztma bronchiale és rhinitis allergica, a súlyos, nehezen kezelhető asztma, a társbetegségek, kockázatok (saját eredmények tükrében), valamint a szisztémás autoimmun betegségek pulmonológiai manifesztációi. A továbbképzés tesztírással zárult.

Az Európai Tüdőgyógyász Társaság Bécsben tartotta éves kongresszusát. A rendezvény a világ legnagyobb tüdőgyógyász kongresszusa, melynek egyre növekvő szakmai hírnevét tükrözi a közel 18000 résztvevő. A kongresszuson a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinikájának munkatársai kiemelkedően jól szerepeltek, 3 felkért előadással, 1 szabad előadással, 7 szekció elnöklétével, és mintegy 10 poszter bemutatásával járultak hozzá a rendezvény sikeréhez. Az a megtiszteltetés érte a klinikát, hogy az ERS elnöksége által felkért 4 nemzetközi hírű szakértő egyike, aki a világ 40 országából érkezett újságíró – köztük a New England J of Medicina főszerkesztőjét is – tájékoztathatta a rendezvény legfontosabb szakmai újdonságairól, dr. **Horváth Ildikó** (képünkön jobbra), az intézet tu-

dományos főmunkatársa volt. Októberben megkezdődtek a tárgyalások arról, hogy 3–5 éven belül Budapest lehetne a kongresszus színhelye.

Érdeklődő gimnazisták

Idén is megrendezésre került az ÁOK és a FOK közös nyílt napja a gimnazisták számára. November 16-án fogadtuk az egyetemünk iránt érdeklődő diákokat, akik nagyon sokan, körülbelül 1200-an voltak. Nagy figyelemmel hallgatták

Fotó: Tolnai Kata

végig az előadásokat, a szünetekben pedig az aulában felállított standoknál érdeklődtek az egyetemen működő szervezetekről. Az előadások után lehetőség nyílt arra is, hogy az érdeklődők kisebb csoportokban meglátogassák az Anatómiai Múzeum, az Elméleti Orvostudományi Központ, illetve a Fogorvosi Oktatási Centrum épületét. Közszönettel tartozunk minden megjelent előadónak!

Téglási Vanda ÁOK HÖK alelnök

Ronald Mikulás

A VIII. kerületi Apáthy István utcában működik a Ronald-ház, amely évek óta támogatja az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika kis betegeit. A hagyományokhoz híven idén is szerveztek Mikulás-ünnepséget, december 3-án. Mivel a járványok miatt a szakemberek nemigen támogatják az ilyen jellegű csoportos összejöveteleket, ezért a Mikulás- és a karácsonyi ünnepséget összevontan tartották a Ronald-házban. A szórakoztató műsort a Portéka bábegyüttes és a Nem-Árt színitanoda növendékei biztosították, majd megjelent Ronald bohóc is. Utána mintegy 50, az I. Sz. Gyermekklinikán kezelt gyermeket láttak vendégül. A Mikulás-nap alkalmából képességfejlesztő társasjátékokat ajándékoztak a kis betegeknek – tudtuk meg **Nagyné B. Andreától**, a Ronald-ház menedzserétől.

■ **Ronald bohóc produkció közben**

Mikulás Lappföldről

Az Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány december 5-én 14 órakor Mikulás-ünnepséget szervezett a Westend City Centerben, a Zanzibár Kávézóban, aminek tulajdonosai látták vendégül a II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika kis betegeit. A rendezvényen fellépett **Peller Mariann** előadóművész és **Tóth Vera** táncdalénekes. A gyermekek Mikulás-csomagot kaptak. Akik nem tudtak elmenni az ünnepségre, azoknak a klinikára vitték be az ajándékokat. December 9-én tovább folytatódott a Mikulás-ünnepség. Az alapítvány kiskörösi Rehabilitációs és Oktatási Központjába érkezett az igazi lappföldi Mikulás a finnországi Rovaniemiből. Egész napos programot szerveztek a gyermekeknek, akik a finn Mikulást elkísérték lovaskocsikázásra is.

Készülődés karácsonyra

A Testnevelési és Sporttudományi Kar tehetséges fiataljai, a TF-műhely tagjai az idén a XII. kerületi önkormányzat felkérésére a december eleji adventi vásáron zenés-verses karácsonyi összeállítást adnak elő magyar szerzők műveiből. A műsort gitár és furulya kíséri. Az ünnepre való készülődést folytatják majd a karon, a Hepp Ferenc teremben. A TF-műhely tagjai itt is előadják az érdeklődő kari oktatóknak és hallgatóknak zenés karácsonyi összeállításukat. Évek óta hagyomány, hogy a karácsonyi ünnepség kötetlen beszélgetéssel folytatódik – tudtuk meg **Nemerkényi Hidegkuti Krisztina** tanárnőtől, a TF-műhely alapítótagjától.

Az egyik legtöbbet idézett cikk szerzője egyetemünk tanára

Érdekes felfedezésre bukkantak PhD és diákkörös hallgatók egyetemünk Központi Könyvtárának adatbázisában. Kiderült ugyanis, hogy a tudományos közlemények világszerte legismertebb rangsora szerint a jelenleg legtöbbet idézett egyik magyar kutató éppen tanárunk: dr. **Nagy M. György**, a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet professzora.

Az előkelő helyezésre dr. **Oláh Márk** egyetemi tanársegéd és hallgatótársai a kutatókat közleményeik

idézettsége alapján rangsoroló, *ISI Essential Science Indicator* keresőjében találtak. Itt olvasható, hogy az elmúlt évtizedben a biológia és biokémia területén megjelent magyarországi szerzők közleményei közül Nagy professzor tanulmányát idézték legtöbbet a világon. A népszerűséget hozó munka „A prolaktin struktúrája, funkciója és elválasztásának szabályozása” címmel 2000-ben jelent meg a magas impakt faktorú *Physiological Reviews* amerikai szaklapban.

Véletlen találkozások

A történet még 1974-ben kezdődött az Üllői úton, ahol egyre elkeseredettebben sétálgatott, pécsi orvosdiplomájával a zsebében, a nagymamája kérésére Pesten állást kereső tatai fiatalember. S akkor egyszer csak előtte termett egykori anatómiai gyakorlatvezetője, **Halász Béla** intézetvezető professzor, aki értesülve a búbánat okáról, átmeneti munkát ajánlott neki. Végleg maradt Nagy M. György, bár belgyógyásznak készült, s mint mondta: a gyógyítás vágya élethosszig örökdíj az orvos lelkében, még ha tudja is, hogy az már sosem valósulhat meg. Ám ott volt a már TDK-sként izgalmasnak talált elméleti kutatás, a hipotalamusz hipofízist szabályozó működésének megannyi kérdése, és a számára kedves tanár. Az ő hatására lett neuroendokrinológus, s kezdett a prolaktinnal foglalkozni, mert egyre több újdonság derült ki róla akkoriban.

Ma már tudjuk, hogy csaknem 300 fontos funkciója (immunreguláló, táplálkozás-, só- és vízháztartás-, valamint magatartás-szabályozó stb.) van, s hogy erről értesülhetett a tudományos világ, az Nagy M. Györgynek is köszönhető. Továbbá szerzőtársainak, főleg **Marc E. Freeman** professzornak (Florida State University, Tallahassee), akivel **Jimmy D. Neill** professzor laborjában (University of Alabama, Birmingham) mintegy negyedszázaddal ezelőtti találkozás után alakult ki közös munkálkodás. Kettejüket kérte fel a

■ Nagy M. György

szaklap, korábbi publikációik alapján, a cikk megírására, melybe beledolgozott az MTA-KOKI-ból indult dr. **Kanyicska Béla** és az egykori tanítvány, dr. **Léránt Anna** – őket Nagy professzor ajánlotta kutatótársnak amerikai kollégája számára.

Autokrin szabályozás

A prolaktinról ennyire alapos, minden részletre kiterjedő összefoglaló munka nem jelent meg korábban. A szerzők összesen 1926 tudományos közleményt dolgoztak föl. A szakkikk mintegy 65%-át Nagy professzor írta, például azt, hogy milyen agyi-idegi jelátvivő anyagok szerepelnek a hormonszabályozásban. Egy ilyen hatalmas összefoglaló módot ad a szerzőnek, hogy gondolatait összegezze, hipotéziseket állítson föl. Ez lett a dolgozat újdonsága, nagyon sokan használják azóta is a különféle irodalmakból, ismeretekből leszűrt feltevéseket. Az egyik ilyen hipotézis, hogy a prolaktinsejt más környezeti sejtekkel kommunikál, sőt, képes önmagát is kontrollálni, szabályozni. Ezt az úgynevezett autokrin szabályozási mechanizmust először a Nagy-Neill-Freeman szerzőhármas írta le.

Az említett adatbázisból kiolvasható még, hogy az egyetemünkön lévő összes szakterületet beszámítva, az intézményhez kapcsolódó szerzők közül az elmúlt tíz évben legtöbbet idézett prof. dr. **Vizi E. Szilveszter** akadémikus után Nagy M. György a második, továbbá Magyarországon ugyanezen kritériumok alapján a 14. helyen áll.

– Ezek a rangsorok időről-időre változnak – kommentálja az érintett. – Nem kétséges számomra, hogy sosem fogom elérni egyik példaképem, dr. **Palkovits Miklós** professzor úr publikációs teljesítményét. De azt hiszem, a hallgatóknak mindenképpen jó, ha látnak kimagasló teljesítményt ezen tudományterületen is. Egyébként azt tudtam, hogy prolaktin-tanulmányunk a fizioológia területén a legtöbbet olvasott cikk volt négy

éven át. De nem gondoltam, hogy ennyire népszerű. Mikor a tanítványaim szóltak, bevallom, nagyot dobbant a szívem. Jólesik persze, hogy számít a munkám a világban, az ember érzi: valamit azért mégiscsak letett az asztalra, amit sok kutatócsoport hasznosíthat, alapul szolgálhat a továbbgondolkodáshoz.

Felfedezett molekula

A prolaktin-elválasztás szabályozása az utóbbi években már csak modellként szerepel Nagy professzor közvetlen munkahelyén, az MTA Neuromorfológiai és Neuroendokrin Kutatólaboratóriumban. Figyelmét a számos központi idegrendszeri folyamatban (skizofrénia, Parkinson-kór stb.) neurotranszmitter szerepet játszó dopamin vizsgálata köti le. Néhány éve egy molekulát találtak, amely befolyásolni képes az ingerület-átvitelt. Elfogadtatása kicsit nehezen megy, ám meg lehet, hogy egyszer még ebből is sokat idézett munka lesz.

Kép, szöveg: T.A.

Pályázati hírlevélből

Megjelentek az Innovative Medicines Initiative (IMI), az Innovatív Gyógyszerek Kutatására Irányuló Kezdeményezés második pályázati felhívásai.

Kutatási témák:

1. Képkalkáló biomarkerek rákellenes gyógyszerek fejlesztéséhez.
2. Gyógyszerek hatékonyságának validálására alkalmas új módszerek (onkológia).
3. Molekuláris biomarkerek: a rákterápiás fejlesztés felgyorsítása és a beteg gondozás javítása.
4. Az ellátás helyén alkalmazható bakteriológiai gyorsteszt megatározása és kifejlesztése, amelyekkel segíthetik a klinikai vizsgálatokat és a klinikai gyakorlatot.
5. A szokásostól eltérő adaptív immunmechanizmusok megértése.
6. Transzlációs kutatás erősítése a krónikus immunmediált betegségek területén: az állat- és a humán kísérletek közötti távolság áthidalása.
7. Gyógyszer- és betegségmodellezés: könyvtár és keretrendszer.
8. Az eredmények megosztására szolgáló nyitott farmakológiai tér.
9. Elektronikus egészségügyi nyilvántartás (EHR).

Beadási határidő: 2010. február 8., bővebb információ:

http://imi.europa.eu/calls_en.html

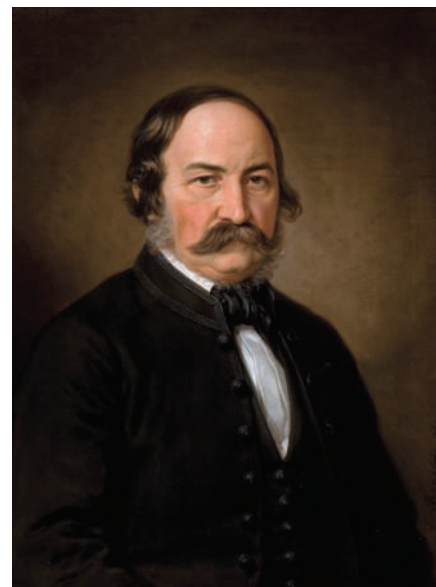
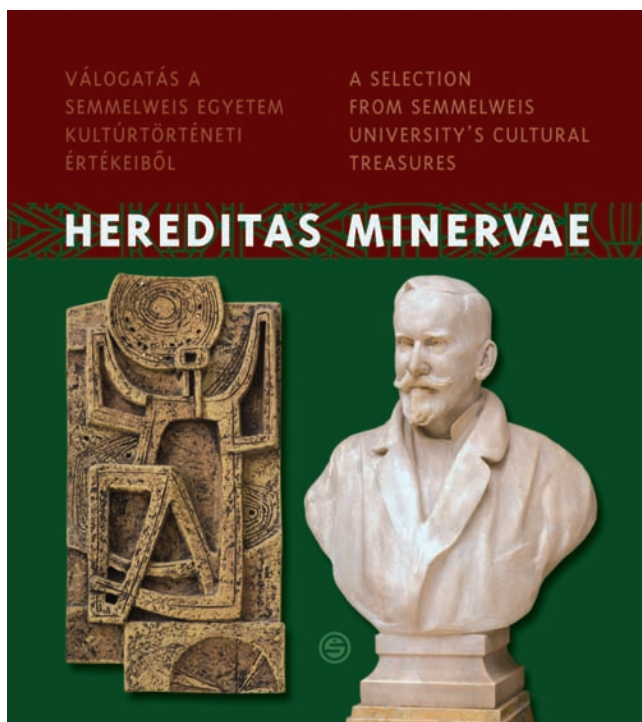
További információ: dr. **Pörzse Gábor** igazgató, Semmelweis Pályázati és Innovációs Központ Kft., 1094 Budapest, Ferenc tér 15., Tel.: 459-1500/53820, Fax: 459-1589 e-mail: innov@palyazat-sote.hu.

Hereditas Minervae

A Semmelweis Egyetem kultúrtörténeti kiadványa

Hosszú gyűjtés eredménye az a 2009 novemberében megjelent kiadvány, amely méltó válogatást tár elénk a Semmelweis Egyetem művészeti értékeiből. A több mint 800 darabból álló kollekció története régi időkre tekint vissza. A közismert mondás, miszerint az orvosok mindig a kultúra értő és lelkes támogatói voltak, most is igaznak bizonyul.

Hosszú idő alatt, mára már nem minden esetben ismert módon kerültek az egyetem tulajdonába a bemutatott alkotások. Feltételezhetően elsősorban megrendelések alapján bővült a gyűjtemény, továbbá jelentős szerep jutott a megemlékezésnek, valamint a nagyszerű hagyományápolásának is, mely például előírta a leköszönő rektorok portréjának megfestését. Ennek remekbeszabott bizonyítéka a 14. századra visszatekintő hagyomány újkori megvalósulása a Szenátusi Teremben. A leköszönő rektorok portréját lehetőség

■ **Barabás Miklós: Sauer Ignác, 1864, olaj, vászon**

A cél nem csupán a felmérés és nyilvánartás volt, hanem a tudatosítása is annak a ténynek, hogy egyetemünk 240 éve alatt páratlan értékeivel is beírta magát a művészeti alkotásokkal rendelkező intézmények sorába.

Válogatás

A válogatás természetesen korántsem teljes és számos értékes tárgy fellelhető több különböző egyetemi egységnél is. A kiadvány készült az elsődleges szempont a legismertebb alkotók műveinek bemutatása volt, de felmérve a gyűjteményben levő további darabokat, szükségesnek látszik a most elindított sorozat folytatása, hogy pontosan megismerjük és megmutassuk intézményünk további kulturális értékeit is.

Kenyeres Ibolya
Fotó: **Sulyok Miklós**

■ **Egyetemi jogar, 17. század, arany és ezüst, Johannes Lechner munkája**

szerint az adott kor neves festőitől rendelték, de a megbízást – természetesen – befolyásolhatták rokoni, baráti kötelékek is. A **Barabás Miklós, Kisfaludy Strobl Zsigmond, Than Mór, Stetka Gyula, Stróbl Alajos** alkotta művészi stafétát napjainkban **Gyémánt László**, a mai magyar realista portréfestészet legjelesebb képviselője vette át.

Felmérés

Az egyetemi értékfelmérés során a birtokolt tárgyak bejelentése önkéntes volt: 51 szervezeti egység jelezte, hogy művészi jellegű tárgyi értékkel rendelkeznek. A kialakult adatbázis nem tartalmazza az egyetem Központi Könyvtára, valamint a Központi Levéltár gyűjteményét, melyek ugyanakkor jelentős írásos emlékeket őriznek. A hiány a felmérés indításának okával magyarázható. 2006-ban merült fel az igény arra, hogy nyilvántartásba kerüljön az egyetem birtokában fellelhető összes művészeti értékű és jellegű tárgy, esetenként műtárgy.

Hereditas Minervae

Válogatás a Semmelweis Egyetem kultúrtörténeti emlékeiből

Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió Kft.
2009

Szerkesztőbizottság:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus, **Bécsi Antal**, dr. **Cserháti Endre**, **Kenyeres Ibolya**, **Kisszebeni Zsófia**, **Kún Éva**, dr. **Molnár László**

192 oldal, színes illusztrációkkal.
Ára: **3900 Ft**

Mi adunk hírt róla a következő nemzedéknek – Dr. Szabó László

Az Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézet főbejáratán a piros-fehér-zöld zászló mellett ott lengett a fekete lobogó is. Ismét gyászolunk. Május 26-án hosszan tartó, türelemmel, példaadó fegyelemmel és méltósággal viselt betegsége után körünkől örökre eltávozott dr. **Szabó László** egyetemi docens, intézetigazgató helyettes. Hiánya súlyos veszteség számunkra, most értékeljük csak igazán érdemeit, munkásságát és szakmájának magas színvonalú művelését. Tudjuk, hogy emlékét mi tesszük élővé, akik ismertük és szerettük. Személyéről mi adunk majd hírt az utánunk következő nemzedéknek, s amíg közvetlen munkatársai eszmélnek, szeretettel őrzik a róla alkotott képet. Tudtuk, s ő is tisztában volt azzal, hogy a gyilkos kórral szembeni küzdelemben alul marad, ennek ellenére mégis hitt a gyógyulás esélyében, meg nem alkuvó, soha nem panaszkodó

módon tovább dolgozott és oktatott szinte a halála napjáig.

Szakmásteretete és annak művelése példaértékű volt. Egyéniségét a határozottság és következetesség jellemezte, melyhez mindenkor kiváló szakmai felkészültsége párosult. A legmélyebb gyászunk belőle annak szól, ami maradandó, megörökíthető és közzölhető, mert azok az egyéniségéből, személyes létezéséből, életéből következnek. A búcsú mindig fájdalmas, de **Cicerót** idézve vigasztalhatjuk magunkat „*Vita mortuorum in memoriam est posita*”, ‘az elhunytak életét az élők emlékezete őrzi’.

Drága barátunk, munkatársunk, Isten veled, nyugodj békében.

Dr. Sótonyi Péter

Részlet a temetésen elhangzott beszédből.

Szoborfelújítás és megemlékezés civil összefogással

Budapest-Józsefváros Önkormányzata, a Semmelweis Egyetem, a Magyar Orvosi Kamara Budapesti Területi Szervezete és a Nemzeti Fórum civil szervezet közreműködésével 2009. november 3-án megemlékezésre került sor a Magyar Orvos Hősi Halottak felújított emlékszobránál. Az 1942-ben készült, eredetileg az első világháborúban elesett magyar katonáorvosoknak emléket állító szobor az Üllői úton, a Semmelweis Egyetem II. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája előtti parkban található. A hosszú ideig elhanyagolt emlékmű és környezete a Józsefvárosi Önkormányzat, a Semmelweis Egyetem és a Nemzeti Fórum támogatásával, civil kezdeményezésre került felújításra. A megemlékezésen beszédet mondott a kezdeményező **Kolozsi Béla** docens, nyugalmazott nagykövet, egyetemünk korábbi munkatársa, **Kocsis Máté**, a VIII. kerület (akkor polgármesteri jogkörben eljáró) alpolgármestere, valamint **Lezsák Sándor**, a Magyar Országgyűlés elnöke, a Nemzeti Fórum elnöke. A beszédek követően **Róna Tamás** rabbi, **Végh Tamás** református lelképásztor és **Vértessaljai László** S.J. katolikus lelkész imádsággal emlékeztek mindazon orvosokra, ápolókra és egészségügyi dolgozóakra, akik hivatásuk gyakorlása közben életüket áldozták hazájukért.

Sümeagy Gyula

Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete 2010 szeptemberétől

akkreditált mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet

humán segítő foglalkozású szakemberek (pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkészek, orvosok, egészségügyi szakdolgozók stb.) részére.

Felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, sikeres szóbeli felvételi.

A levelező képzés időtartama: 4 félév (120 kredit), havonta 2 nap (péntek-szombat, előre megadott időpontokban).

A képzésről bővebben az Intézet honlapján (www.mental.usn.hu) olvashat, ahonnan a jelentkezési lap is letölthető.

További kérdésekkel **Calin Márta** kereshető a 06 1 266 0878 telefonszámon.

A felvételek 2010 januárjától kezdődnek!

(x)

BUÉK – 2010!

Nagy öröm, hogy 2008 után ismét egy nagy értékű orvostörténeti naptárral közzétehető újévi jókívánságait a Semmelweis Egyetem barátainak az egyetem húszéves Baráti Köre és a Semmelweis Kiadó. A modern grafika egységes stílusában, Szabó Ákos által készített művészi portrékon jelenik meg egyetemünknek, illetve jogelődjeinek különböző korokban élt tizenkét kiváló professzora: Lippay Gáspár, Lenhossék Mihály Ignác, Thanhoffer Lajos, Kerpel-Fronius Ödön, Klug Nándor, Eckstein Frigyes, Beznák Aladár, Balogh Ernő, Balogh Kálmán, Magyar Imre, Bakay Lajos és Tauffer Vilmos. A gondosan összeállított életrajzok a portrék hátoldalán dr. Molnár László levéltárvezető szakavatott munkáját dicsérik. Nagyrabecsüléssel és barátsággal:

Prof. emer. Dr. Monos Emil
a Baráti Kör elnöke

Semmelweis Egyetem Baráti Köre

2010

Semmelweis Kiadó

Megjelent a Semmelweis Egyetem Baráti Körének

2010-es falinaptára

Megrendelhető a Semmelweis Kiadó honlapján:

www.semmelweiskiado.hu

vagy megvásárolható könyvesboltjainkban:

LEGENDUS
Könyvesbolt

Budapest, Nagyvárad tér 4.
Semmelweis Egyetem, NET Aula
Tel., Fax: 210-4408

EOK
Könyvesbolt

Budapest IX., Tűzoltó utca 37–47.
Tel.: 459-1500/60000

KARCZAG ÁKOS – SZABÓ TIBOR

ERDÉLY, PARTIUM ÉS A BÁNSÁG ERŐDÍTETT HELYEI

Várak, várkastélyok, városfalak, templomvárak, barlangvárak,
sáncok és erődítmények a honfoglalástól a 19. század végéig

 Simmelweis Kiadó

14 000 Ft

235x305 mm, 758 oldal
keménytáblás,
térképmelléklettel
10 évnyi adatgyűjtés,
ezernél több színes fotóval,
König Frigyes rajzaival

MEGRENDELHETŐ a Simmelweis Kiadótól!

Előrendelés esetén 12 000 Ft-ért
még decemberben, az Ünnepek előtt átvehető
a Legendus könyvesboltban!

Postai megrendelés címe: Simmelweis Kiadó, 1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

On-line megrendelés: info@semmelweiskiado.hu

www.semmelweiskiado.hu

internet könyvruház
210-4408
info@semmelweiskiado.hu